ΟΣ Στ'. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1|13 Σεπτεμβρίου 1886 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. Αρ. 129.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ ἐν Μεσσηνίᾳ ἀρχαία Θουρία. — Ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη. — Ὁ ἐν Πότσδαμ καὶ τὸ Βερολίνον ἱστορικὸς μόλος. — Θεόδωρος Ὀρφανίδης. — Ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν Ἑλλήνων. (Τέλος.) — Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος. Ἱστορικὸν διήγημα ὑπὸ Ἰ. Π. (Συνέχεια.) — Ἐκ τῶν τοῦ Millevoye. Ἡ πτῶσις τῶν φύλλων. Μετάφρ. Δ. Π. Ἀκάτου. Ὁ μουσουργὸς Μοζάρ (Mozart). — Ἀρχαιολογικά. Ὁ ἐν Ἀμμοχώστῳ Ἡγεμονικὸς Ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Ὑπὸ Χρ. Παπαδοπούλου. — Ὁ Ἄγγλος μυθιστοριογράφος Dickens καὶ ἡ γαλῆ του. — Ἐν τῇ κεντρῴᾳ Ἀφρικῇ. (Συνέχεια.) — Ὁ χρωματισμὸς τῶν ζώων. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ ἐν Μεσσηνίᾳ Θουρία. — Θεόδωρος Ὀρφανίδης. — Ὁ παρὰ τὸ Πότσδαμ ἱστορικὸς μόλος. — Ἡ πτῶσις τῶν φύλλων. — Ὁ μουσουργὸς Μοζάρ. — Κύων καὶ χήν. — Ὁ Dickens καὶ ἡ γαλῆ του.

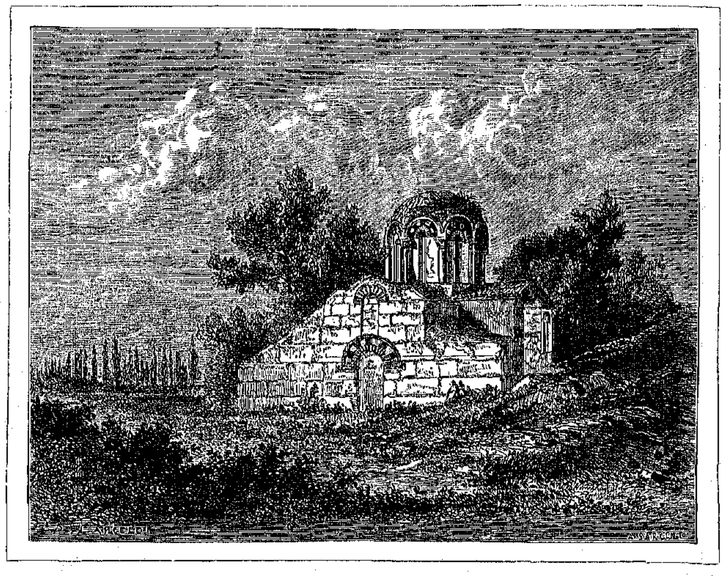

Η ΕΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑι ΘΟΥΡΙΑ.

Η ΕΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑι ΑΡΧΑΙΑ ΘΟΥΡΙΑ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 129.)

Μία τῶν γραφικωτέρων θέσεων ἐν Πελοννήσῳ εἶναι ἡ θέσις, ἐν ᾗ τὸ πάλαι ἔκειτο ἡ πόλις Θουρία, ἣν ὁ Ὅμηρος καλεῖ Ἄνθειαν. Ἡ Θουρία εὑρίσκετο ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ σήμερον ἔτι σώζονται πολλὰ ἴχνη τῆς ἀρχαιότητος, μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἐπισημότητος τῆς πόλεως. Ἡ εἰκὼν ἡμῶν παριστᾷ τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας, ἥτις κεῖται ἀκριβῶς ἐν τῇ θέσει τῆς ἀρχαίας πόλεως· ἐθεμελιώθη μάλιστα ἡ ἐκκλησία αὕτη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων ἀρχαίου ναοῦ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης Ἀστάρτης, τῆς Συρίας θεότητος, ἥτις ἐλατρεύετο ἐν Θουρίᾳ. Κρίνων τις ἐκ τῆς θέας, ἣν ἔχει ἀπὸ τῆς πόλης τῆς ἐκκλησίας ταύτης, δύναται εὐκόλως νὰ ἐννοήσῃ πόσον γραφικῶς ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις. Διαβάς τις τὴν ξυλίνην γέφυραν ἐπὶ τοῦ Παμίσου ποταμοῦ εἰσέρχεται ἐντὸς ἀλληθοῦς δάσους ἐλαιῶν καὶ συκαμινεῶν. Ἡ ὁδὸς εἶναι πετρώδης, ἀλλὰ περιβάλλεται ὑπὸ δένδρων ὑψηλῶν καὶ πυκνοφύλλων, τὰ ὁποῖα μετριάζουσι τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου. Δυστυχῶς ἡ γονιμωτάτη γῆ τῆς Μεσσηνίας δὲν εἶναι ἀρκούντως καλλιεργημένη τὸ μὲν διότι αἱ κατὰ καιροὺς Κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος ὀλίγον φροντίζουσι περὶ ἀναπτύξεως τῆς γεωργίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, τὸ δὲ διότι ἐλλείπουσιν ἔτι τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, καὶ ὁ δυστυχὴς χωρικός, κάτοικος ἀργατικὸς καὶ ὀλιγαρκής, δὲν εὑρίσκει εὐχερῶς τὸν τρόπον νὰ πωλήσῃ τὰ προϊόντα τοῦ ἀγροῦ του. Καὶ ὅμως πόσαι πηγαὶ πλούτου ὑπάρχουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ! Αἱ ἐλαῖαι, νεώτεραι καὶ ἀνθηρότεραι τῶν τῆς Ἀττικῆς, παράγουσιν ἔλαιον ἀρίστης ποιότητος· αἱ συκαμινέαι ἔχουσι φύλλα τρυφερὰ καὶ μεγάλα· αἱ πορτοκαλέαι παράγουσι καρποὺς δυναμένους νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ ἀμίμητα πορτοκάλλια τῆς Κρήτης. Εἶναι πράγματι ἁμαρτία νὰ μὴ δίδεται πλειοτέρα φροντὶς εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ἥτις ἐν τῇ ὡραίᾳ ἡμῶν πατρίδι δύναται νὰ καταστῇ ἡ σημαντικωτέρα πηγὴ τοῦ πλούτου.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ.

Το αἴσθημα τῆς ἁρμονίας καὶ τῶν ἀναλογιῶν ἐγεννήθη κυρίως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν· ὅ,τι οἱ Ἕλληνες ἐζήτουν ἐν τῇ τέχνῃ ἦτο ἡ τάξις καὶ ἡ ἁπλότης. Οὐδὲν παρ' αὐτοῖς τὸ βαρύ, οὐδὲν τὸ συγκεχυμένον, τὰ πάντα τείνουσι πρὸς τὴν ἑνότητα, τὰ πάντα κατέχουσι τὴν οἰκείαν αὐτῶν θέσιν. Ἡ πρὸς τὴν ἁπλότητα αὕτη τάσις ἰδίως καταφαίνεται ἐν τοῖς μνημείοις αὐτῶν. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἔχει τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικόν, ὅτι εἶναι ἐπιστήμη ὅσον καὶ τέχνη, διότι βασίζεται ἐπὶ φυσικοῦ νόμου, ἐπὶ τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος.

Τὸ κυριώτερον πρασὸν πάσης οἰκοδομῆς εἶναι ἡ στερεότης. Ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν ὅπ' ὄψιν οὔτε τὴν στρατιωτικὴν ἀρχιτεκτονικήν, ἥτις ζητεῖ μαθηματικοὺς ὑπολογισμούς, οὔτε τὴν ναυπηγικήν, ἥτις ἀποβλέπει ἰδίως εἰς τὴν ταχύτητα καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν μέσων τῆς μεταφορᾶς. Παρ' ἀμφοτέραις ταύταις τὸ ὡραῖον καὶ κομψὸν δὲν εἶναι ὁ σκοπός, ἀλλὰ μόνον πάρεργον.

Προτάξαντες τὰ ὀλίγα ταῦτα μεταβαίνομεν εἰς τὴν ἀρχικὴν οἰκίαν, ὅπως ἐξετάσωμεν ποίας ἔλαβεν ἀλλοιώσεις πρὶν ἢ κατασταθῇ κομψή. Οἱ Αἰγύπτιοι ἤδη ἐγνώριζον τὴν κατασκευὴν τοῦ θόλου, ἀλλὰ σπανίως ἀνήγειρον τοιοῦτον καὶ ἀείποτε πλινθόκτιστον. Οἱ θόλοι τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν μικροὶ τάφοι, ὡς οἱ τάφοι τῆς Παλαιστίνης.

Οἱ Ἕλληνες ὅμως διετήρησαν τὸν ἀρχικὸν τύπον τῆς καλύβης ἀποφεύγοντες πάντα θόλον, πᾶσαν ἀψίδα. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔδωκαν εἰς τοὺς θόλους διαστάσεις μεγάλας.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸν θόλον τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐδέησε πολλὰς νὰ ἐπιχειρήσῃ δοκιμάς, πολλὰ νὰ μεταβάλλῃ σχέδια, ὧν ἡ μνήμη ἀπωλέσθη, καθότι ἡ φυσικὴ καλύβη ἢ οἰκία δὲν εἶναι θολωτή.

Βράχος ἐσκαμμένος, πέτρα ἣν τὸ κῦμα ὑπονομεύει, ὀγκόλιθοι, οἵτινες ἀποσπώμενοι ἀπὸ τοῦ ὄρους συνδέονται καταπίπτοντες — ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσιν ἀκόμη θόλον. Πρὸς κατασκευὴν θόλου ἀπαιτεῖται ὅπως οἱ ἀποτελοῦντες αὐτὸν λίθοι νὰ ὑποστηρίζωνται ἀμοιβαίως διὰ τοῦ ἰδίου αὐτῶν βάρους καὶ νὰ συνδέωνται γεωμετρικῶς.

Πρὸ τοῦ Γαλιλαίου ἡ αἰτία τοῦ τοιούτου γεωμετρικοῦ συνδέσμου ἦτο ἄγνωστος. Ὁ κόσμος δὲν ἐγνώριζεν εἰσέτι ὅτι ὅλα τὰ σώματα τείνουσι πρὸς τὸ κέντρον. Τούτου πολλάκις ἐπαναληφθέντος οἱ ἄνθρωποι ἀνεγνώριζον τὸν νόμον χωρὶς νὰ δύνανται νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀρχήν του. Προσδιωρίζετο τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος οὐ μόνον τοῦ θόλου ἀλλὰ πάσης οἰκοδομῆς διὰ τοῦ ἀπὸ κλωστῆς κρεμαμένου μολυβδοῦ. Ἐὰν χαράξωμεν τόξον κύκλου διὰ τῶν τριῶν γωνιῶν τοῦ ἀετώματος Ἑλληνικοῦ ναοῦ, ἔχομεν ἀκριβῶς τὴν εἰκόνα τῆς ἐπιφανείας. Ἐὰν δὲ ἔπειτα ἀγάγωμεν κάθετον γραμμὴν ἐν τῇ κέντρῳ τοῦ ἀετώματος, ἔχομεν τὸν ἄξονα τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος. Πρὸς τὸν ἄξονα τοῦτον δέον νὰ σχετίζωνται ὅλα τὰ ἄλλα μέρη τοῦ οἰκοδομήματος, ὅπως ἔχῃ αὐτὸ τὴν ἀπαιτουμένην συμμετρίαν. Οὕτω δὲ ἐσχηματίσθη ἡ ἑνότης τοῦ μνημείου, ἥτοι τὸ ὡραῖον τοῦ συνόλου, ἡ ἁρμονία του.

Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον παρίσταται ἡ καλύβη τοῦ ἀλιέως εἰς σχῆμα μέγα καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς τέχνης. Παρουσιάζονται καὶ ἄλλαι ἀναλογίαι, ἀποτελοῦσαι τὴν ὁμοιότητα.

Ὅταν φθάσωμεν ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ μετὰ τὰ Προπύλαια ἐμφανίζηται ἐνώπιον ἡμῶν ὁ Παρθενών, ἐκτὸς τῆς μεγαλοπρεποῦς ἐντυπώσεως, ἣν παρέχουσι τὰ μνημεῖα ἐκεῖνα διὰ τῶν ἐνδόξων αὐτῶν ἀναμνήσεων, καταλαμβανόμεθα ὑπὸ ἀνεκφράστου, θαυμασμοῦ διότι οἱ κίονες τοῦ Παρθενῶνος οἱ ὀρθοὶ ἔτι μείναντες ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων φαίνονται ζῶντες βίον μυστηριώδη. Πόθεν πηγάζει τὸ φαινόμενον τοῦτο; ... Ἀναντιρρήτως, διότι οἱ κίονες ὑψοῦνται ἀμέσως ἐκ τοῦ ἐδάφους καὶ παριστῶσιν ἀρχαίας ὀρῦς, ὁποῖαι εὑρίσκοντο βεβαίως κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν ἱερῶν δασῶν, τοῦ δάσους π. χ. τῆς Δωδώνης, ἔνθα ὡμίλει τὸ μαντεῖον ἐν ὀνόματι τοῦ Διός.

Οἱ κίονες δωρικοῦ ῥυθμοῦ δὲν ἔχουσι βάσιν, οὐδὲ τόσον ὑψηλοὶ εἶναι, ὥστε νὰ μὴ ἐκλαμβάνωνται ὡς ἀληθεῖς ὀρῦς. Ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἡ κατωτέρα γραμμὴ τοῦ ἀετώματος, τὸ ἐπιστύλιον, δὲν εἶναι εὐθεῖα, ἀλλὰ κυρτοῦται ὀλίγον, ὡς θὰ ἐκυρτοῦτο μεγάλη δοκὸς ὑποστηρίζουσα τοσοῦτον βάρος. Νομίζει τις ὅτι βλέπει ξύλον καὶ οὐχὶ λίθον λελαξευμένον. Οἱ ἀρχιτέκτονες ὠνόμασαν τοῦτο τὸν νόμον τῆς καμπύλης. Κατὰ πόσον εἶναι τοῦτο ὀρθὸν δὲν ἐξετάζομεν. Ἀλλ' ἔδει ν' ἀναζητηθῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ τοιούτου νόμου· ἔδει νὰ διδαχθῇ ὁ κόσμος ὅτι πᾶν τὸ ζῶν εἶναι ἀνώτερον τοῦ μὴ ζῶντος, εἰς τὰ βλέμματα τοῦ ἀνθρώπου· ἔδει νὰ ὁρισθῇ ὅτι τὸ σημεῖον τῆς ζωῆς εἶναι ὁ μεγαλείτερος τῶν τίτλων. Ἡ εὐθεῖα γραμμὴ δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ζώσῃ φύσει· πᾶν τὸ ζῶν εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧσσον καμπύλον.

Ἑπομένως ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ Παρθενῶνος ὁ Ἰκτῖνος, συνεμορφώθη πρὸς τὴν ἀλήθειαν, κατέστησεν ἰδικόν τὸ κατώφερες τοῦ ἀνωτάτου, ὅπως καθίσταται σῶμα ζῶν παρέχων αὐτῷ ἀνθρώπινον τι καταλαβάζει καὶ τὸν ἄνθρωπον ὀλίγον ζωώδες. Μὴ παρατηρήσαντες τὰ τοιαῦτα καὶ φυσικώτατα ἡμεῖς αἱ γεῖρομεν οἰκοδομὰς κατὰ μίμησιν τῶν ναῶν καὶ ἄλλων ἑλληνικῶν μνημείων δὲν ἐμποιοῦσιν ἡμῖν τὴν αὐτὴν ἐντ καὶ τὰ πρωτότυπα. Ἀνεγράψαμεν χωρὶς ν' ἀντιτρέψωμεν τὸ αἴσθημα τέχνου. Αἱ ἀπομιμήσεις αὗται εἶναι πολὺ μεγάλαι, ὥστε νὰ παράγωσι ἀπάτην τῆς ζωῆς, καὶ αἱ γραμμαὶ αὐθεῖαι, ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζωσι ἀντιγραφάς.

Οἱ μεγάλοι ζωγράφοι ἐπροσέφερ ν' ἀπεικονίσωσιν ἐρείπιον ἢ νέον τοῦτο διὰ τὸν ἄνω λόγον. Ἐν τῷ ἀπιφάνειαι κατέπεσαν, αἱ καμπύλαι ἡ ἁρμονία ἐσχηματίσθη μεταξὺ τῆς ζώσης φύσεως, καὶ ἐν γένει ἐμφανίζονται ἡμῖν ὡς ἐρείπια ἢ ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῶν τελειότητι.

Δὲν σκοπεύομεν νὰ ἐξετάσωμεν ὅσα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Οἱ ἐπ μᾶλλον διακοσμηθέντες κίονες οὐ νέαν λάμψιν εἰς τὰ μνημεῖα τ τὴν ἔπαψιν τοῦ ὡραίου ἐν τῷ συν περιττόν· τὸ ὕψος ἦτο ἤδη τέλειο θιακὸς κίων εἶναι βεβαίως ὄμ νὲς καὶ χάριεν· ἀλλ' εἶναι ἀπαρ τὸ τέλειον ὡραῖον δὲν χρῄζει Καὶ ὅμως ὅταν ἡ διακόσμησις μονίᾳ πρὸς τὸ ἀρχικὸν κάλλος, τὸ μεγαλειότερα διαστάσεις, καὶ συντελοῦσιν εἰς αὔξησιν τοῦ μεγ ρέουσιν οὕτως εἰπεῖν νέαν ἀνάπ

Ἡ πρώτη τῶν διακοσμητικ σπουδαιοτέρα καὶ ἡ δυσκολωτέρα ἡ γλυπτική. Εἴπομεν ἀνωτέρω πος εἶναι ὁ τύπος τοῦ ὑψίστου κ τέχνη συνίσταται εἰς τὸ νὰ σ ἔνεστιν ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἔργῳ τερήματα ἑνὸς γένους· ἑπομένως μέγα, ἀπέραντον, καὶ προϋποθέτει λιτέχνῃ τὴν γνῶσιν πάντων τῶν γένους καὶ τὴν δύναμιν νὰ τοὺς ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ πρωτότυπ. Πρὸ καὶ τὸ ἔργον, κατὰ τὴν θέσιν ἣν μνημείῳ, καὶ κατὰ τὴν ἰδέαν ἣν δέον νὰ ἔχῃ τὰς ἀπαιτουμένας Ἕλληνες θέλοντες ἐν τοῖς παρατήρησιν ἀρετὰς ὑπὸ τὴν μορφ θέτουσι τὰ ἀγάλματα ἐν στάσει ἀνω ἡσυχίας, καὶ τοῦτο διὰ τὸν ἀπλοῦν διότι μόνον ἐν τοιαύτῃ στάσει ὑπάρ λῆς ἁρμονία. Ἐνταῦθα ἀρεθήμεν τὴν ἐξῆς παρατήρησιν· ὅτι τὸ ἀπ συνόλῳ τῆς ἀνθρωπίνης μορφῆς ταχ οἰκοδόμημα, ἐκ τῆς ἰσορροπίας ἐπ μὴ παρουσιάζουσα ἰσορροπίαν ἐπ μένη. Τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος ἐν πίνῳ σώματι ἐξαρτᾶται ἐξ ἑνὸς ῥη ἱεροῦ ὀστοῦ, ἐφ' οὗ βασίζεται ἡ στήλη. Τὸ ὀστοῦν τοῦτο ἐν ἄλμα τοῦ σώματος διατηρεῖ τὴν ἰσορρ ψυχικῶς δὲ ἡ ἰσορροπία δὲν ἐπ ἡ ἐν τῷ καθημένῳ σώματι, καὶ πάσης ἰσχύος ἐν τῇ φύσει, τῆς ἰσορ

σπότης, μὴ ἐπιθυμῶν ἡ ὀροφὴ τῆς οἰκίας νὰ γείνῃ σημεῖον σκοποβολῆς, ἐφρόντισεν αὐθημερὸν νὰ τοποθετήσῃ κιόωνα ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ ἀνυπομόνου ξένου του.

Ὁ Ἄγγλος ζωγράφος Ἀλφρέδος Στῆβενς, ἔχων ἐσπέραν τινὰ φίλους προσκεκλημένους εἰς τὴν τράπεζάν του, τοῖς διηγήθη ἀνέκδοτον γελοῖον. Μεταξὺ τῶν συνδειπνούντων ἦτο καὶ ὁ βαρῶνος Χ . . ., ὅστις εἶναι τόσον κωφός, ὥστε καὶ μὲ αὐτὸν τὸν ὑπηρέτην του δὲν δύναται νὰ συννενοῆται ἢ ἐγγράφως. Ὁ κωφὸς βαρῶνος βλέπων τὸν κόσμον ὅλον γελῶντα, ἐγέλα καὶ αὐτὸς θορυβωδέστερον τῶν ἄλλων, ἐσείετο ἐπὶ τῆς ἕδρας του, ὤφυε τὰς χεῖρας του καὶ ἐν γένει ἐδείκνυε τὸ μεγαλείτερον ἐνδιαφέρον. Ἀφ' οὗ δὲ ἡ διήγησις ἐτελείωσε καὶ ὅλοι ἠσύχασαν, ὁ βαρῶνος ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιδεχθῇ, ἐζήνησε τὸν λόγον καὶ εἶπεν ἐν μέσῳ βαθείας σιγῆς· "Καὶ ἐγώ, κύριοι, γναρίζω ἀνέκδοτον εἰς ἄκρον γελοῖον." Καὶ διηγήθη τὸ αὐτὸ ἀνέκδοτον, τὸ ὁποῖον εἶχε διηγηθῆ καὶ ὁ οἰκοδεσπότης.

Ἡ ἐσοδεία τῶν μεταξοσκωλήκων ἐν Ἰταλίᾳ προμηνύεται ἐφέτος ἀφθονωτάτη· καὶ ἡ ποιότης εἶναι ἀρίστη, διότι καθ' ὅλον τὸ ἔαρ ὁ καιρὸς ἦτο εὐνοϊκός. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν παρετηρήθη τοῦτο.

Λέγεται ὅτι τὸ μέγα κατάστημα τοῦ Κρουπ σκοπεύει νὰ ἱδρύσῃ χυτήριον ἐν Νικολαΐεφ τῆς Ῥωσσίας. Ἤδη μετέβησαν ὑπάλληλοι τοῦ Κρουπ εἰς Νικολαΐεφ, ὅπως μελετήσωσι τὸ ζήτημα καὶ κάμωσι τὰς προκαταρκτικὰς ἐργασίας. Ἡ δὲ βελγικὴ Ἑταιρία τοῦ Κοκερλὶ ἔλαβε παρὰ τῆς ῥωσσικῆς Κυβερνήσεως τὴν ἄδειαν νὰ ἱδρύσῃ ἀπίσης ἐν Νικολαΐεφ μεταλλευτικὰ ἐργοστάσια πρὸς κατασκευὴν σιδήρου καὶ χάλυβος.

ΓΝΩΜΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ.

Παλαίσμαθ' ἡμῶν ὁ βίος, εὐτυχοῦσι δὲ
οἱ μὲν τάχ', οἱ δ' ἐσαῦθις, οἱ δ' ἤδη θρατῶν.
Εὐριπίδης.

Κάτοπτρον εἶδους χαλκὸς ἐστ' οἶνος δὲ νοῦ.
Ἀλσχύλος.

Τραχεῖαν ὀργήν, ὡς ἀμήχανον κακόν.
Εὐριπίδης.

Οὕτω τὸ λίαν ἧσσον ἐπαινῶ τοῦ μηδὲν ἄγαν· καὶ ξυμφήσουσι σοφοί μοι.
Ὁ αὐτός.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα κοὐκ ὀνήσιμα.
Σοφοκλῆς.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 477.

Δὲν ἔχω μῖσος οὔτε φιλίαν,
Ὁμοίως ὅλους τοὺς ὁμίλῶ,
Δὲν τὴν γναρίζω τὴν κολακείαν,
Οὔτε τι πάθος ποτὲ ἐδηλῶ.

Ὅσους δυσμόρφους ἔπλασ' ἡ φύσις
Δὲν κολακεύω, καὶ μ' ἐκτιμῶν·
Κλαίοντας βλέπω; κλαίω ἐπίσης;
Γελῶ ἀμέσως μ' ὅσους γελοῦν.

Στόμα δὲν ἔχω, καὶ συμβουλεύω
Τοὺς ἐγγραμμάτους καὶ ἀμαθεῖς·
Ὅ,τι μοὶ λέγεις ἐγὼ πιστεύω,
Εἶμαι καθ' ὅλα πλὴν ἀποθῆς.

Πολλάκις βλέπεις κι' ἀλλάσσω χρῶμα,
Πῶπο' ἰδίαν ἔχων χροιάν·
Ἐν ἐμοὶ μάτην ζητεῖς τὸ σῶμα,
Ἀέρα βλέπεις, βλέπεις σκιάν.

Ἐν τοῖς ζωγράφοις μ' ἔχεις φωστῆρα,
Πιστὸν τεχνίτην καὶ φυσικόν·
Ἂν καὶ δὲν ἔχω ποτὲ χρωστῆρα
Εἶναί μου θαῦμα πᾶσα εἰκών.

Εὔθραυστον πρᾶγμα εἶμαι, καὶ ὅμως
Συχνὰ αἰώνων μετρῶ ζωήν·
Πολλάκις ὅμως καὶ ἀποτόμως
Ὑστάτην πέμπω πρὸ σοῦ πνοήν.

Ν.

Αἴνιγμα 478.

Ὅπου μ' εἴδες νὰ γεννῶμαι
Ἐκεῖ βλέπεις ὅτι θνήσκω·
Ἐν τῷ λίκνῳ μου ὡσαύτως
Καὶ τὸν τάφον μου εὑρίσκω.
Ὅστις μ' ἔπλασεν, ἐκεῖνος
Εἶν' ὁ πλάστης τῶν μετάλλων,
Τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου,
Τοῦ χαλκοῦ καὶ τόσων ἄλλων.
Εἶμαι χρήσιμος εἰς ὅλους;
Κ' ἐν πολέμῳ κ' ἐν εἰρήνῃ,
Ἐν χειμῶνι καὶ ἐν θέρει,
Ἐν θυέλλῃ κ' ἐν γαλήνῃ.
Πρέπει πρῶτον νὰ μὲ θάψῃς,
Ἂν θελήσῃς ν' ἀναζήσω·
Τέλος δὲ ὦ ἀναζήσω,
Πρέπει πρῶτον νὰ σαπήσω.

Ν.

Αἴνιγμα 479.

Ἀρχὴν δὲν ἔχω οὔτε καὶ τέλος,
Ὀπαδῶν ὅμως ἔχω σειράν·
Μόνος ἀξίαν ποτὲ δὲν ἔχω,
Οὔτε μεγάλην οὔτε μικράν·
Ὀσάκις ὅμως μὲ συνοδεύουν
Οἱ σύντροφοί μου οἱ προσφιλεῖς,
Τότε ἀξίαν αἴφνης λαμβάνω
Καὶ ἀξιοῦμαι τιμῆς πολλῆς.

Ν.

---

* * * * Οἱ ἀστερίσκοι ν' ἀναπληρωθῶσι διὰ
* * * * στοιχείων, τὰ ὁποῖα νὰ σχηματίζωσι
* * * * τὰς ἑπομένας τέσσαρας λέξεις· τὴν
* * * * μὲν α'.) σημαίνουσαν ζῶον ἰσχυρόν,
τὴν β'.) θέσιν ἐπιφανῆ, τὴν γ'.) χρονικὰ καὶ τὴν
δ'.) κατοίκησιν. Καὶ αἱ τέσσαρες λέξεις ἀναγινώσκονται καθέτως καὶ ὁριζοντείως.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 473.
Χοῦς — οῦς — ὄς.

Αἰνίγματος 474.
Ἀλ — Ἕκτωρ = Ἀλέκτωρ.

Αἰνίγματος 475.
Ἡ Ἠχώ.

Προβλήματος 476.
Βότρυας οὐ κύει ἄκανθα.

Ἐλυσαν. Τὰ 454, 455 καὶ 456 ὁ κ. Κ. Φτερούδης ἐν Λιγόπτῳ· τὰ 455, 456 ἡ δεσποινὶς Λίκ. Π. Βασιλειάδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 464, 465, 467 ὁ κ. Π. Δ. Παπαδάκης ἐν Τροίζῳ Κύπρου· τὰ 468, 470, 471 ἡ Κυρία Ἰφιγ. Α. Πασσαλίδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 471 ὁ κ. Δ. Π. Ἄκατος ἐν Ῥουμανίᾳ· τὸ 472 ὁ κ. Ἰ. Ἀναγνωστάδης ἐν Τ. Μαγουρελίῳ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐπειδὴ μέρη τινά, ἔνθα διαμένουσι συνδρομηταὶ τοῦ "Ἑσπέρου" εἶναι λίαν ἀπομεμακρυσμένα, ἡ δὲ ταχυθεῖσα προθεσμία τῆς ἐκκυβεύσεως τοῦ Λαχείου ἦτο ἀναλόγως βραχεῖα, ἡ Διεύθυνσις τοῦ "Ἑσπέρου" ἀπεφάσισε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐκκύβευσιν διὰ τὴν 1|13 προσεχοῦς Ὀκτωβρίου ἀνυπερθέτως.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη συνεπείᾳ ἐπιστολῶν, δι' ὧν συνδρομηταί τινες ἐζήτουν μικρὰν παράτασιν προθεσμίας, ὅπως συμμετάσχωσι καὶ οὗτοι τοῦ Λαχείου.

Ἑπομένως εἰδοποιοῦνται περὶ τῆς ἀναβολῆς ταύτης (τῇ α'. Ὀκτωβρίου 1886) καὶ οἱ πλησιέστερον εὑρισκόμενοι ΚΚ. συνδρομηταί, οἵτινες εἴτε ἕνεκεν ἀπουσίας ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐμποδισθῆσαν μέχρι τοῦδε, ἵνα φροντίσωσιν ἐγκαίρως περὶ τῆς καταβολῆς τῆς ἐτησίας αὐτῶν συνδρομῆς, ἐὰν θέλωσι νὰ συμμετάσχωσι τοῦ Λαχείου.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41. — Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.

Ἐπειδὴ ὁ "Ἑσπερος", ἐπιτυχῶς διανύσας πέντε ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτοῦ, εἰσέρχεται ἤδη εἰς τὸ ἕκτον αὐτοῦ ἔτος, ἡ Διεύθυνσις αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ὅπως συστήσῃ ἐφέτος Λαχεῖον πρὸς ὄφελος των κκ. συνδρομητῶν τοῦ Ἑσπέρου, οἵτινες τοσοῦτον εὐμενῶς ὑπεδέχθησαν αὐτὸν καθ' ὅλον τὸ πενταετὲς τοῦτο διάστημα.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν γραμματίων τοῦ Λαχείου, τὰ ὁποῖα θέλουσι διανεμηθῆ δωρεὰν τοῖς κκ. συνδρομηταῖς ἀνὰ ἓν ἑκάστῳ, δὲν δύναται νὰ ὁρισθῆ ἀπὸ τοῦδε ἀκριβῶς, διότι θέλουσι συμπεριληφθῆ εἰς τούτων καὶ οἱ νέοι συνδρομηταὶ τοῦ ἕκτου ἔτους· οἱ κληρωθησόμενοι ὅμως ἀριθμοὶ ἔσονται δέκα ἐν ὅλῳ, καὶ θέλουσι κερδίσει·

1) Πολυτελὲς Λεύκωμα σχήματος μεγάλου φύλλου, χρυσοδεδεμένον περιέχον 12 μεγάλας εἰκόνας γυναικείων καλλονῶν, μετὰ σπανίας τέχνης ἐπεξειργασμένας ἐν φωτοτυπίᾳ.
2) Ἕτερον Λεύκωμα ἐπίσης χρυσοδεδεμένον, περιέχον ἐν χαλκογραφίᾳ 24 θέας τῶν ἐμπορικοτέρων μερῶν τῆς Εὐρώπης ἐπίσης ἀρίστης κατασκευῆς.
3) Ὅλην τὴν σειρὰν τοῦ "Ἑσπέρου", ἤτοι τοὺς τόμους Α΄. Β΄. Γ΄. Δ΄. καὶ Ε΄. χρυσοδεδεμένους διὰ τοῦ γνωστοῦ περικαλύμματος αὐτῶν.
4) Θήκην χρυσόδετον, περιέχουσαν ἓξ εἰκόνας ἀνθοδεσμῶν ἐξ ἀνθέων φυσικοῦ μεγέθους, διὰ ζωηροτάτων χρωμάτων κεχρωματισμένων, καὶ τοῦτο τόσον πιστῶς, ὥστε δύνανται αὗται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ εἰς ὑποδείγματα ζωγραφικῆς.
5) 6) 7) Ἀνὰ ἕνα τόμον τοῦ Ἑσπέρου ἐπίσης χρυσοδεδεμένον. Τὸ ἔτος αὐτοῦ κατ' ἐκλογὴν τοῦ κερδίζοντος.
8) Λεύκωμα Βοτανικῆς, πολυτελὲς καὶ κομψότατον, διὰ συλλογὴν ἐηρῶν ἀνθέων χρήσιμον. Ἕκαστος πίναξ αὐτοῦ περιέχει τὰ ἰχνογραφήματα ἓξ ἢ ἑπτὰ ἀνθέων φυσικοῦ μεγέθους, μετὰ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν λατινιστὶ καὶ γερμανιστί, Μέθοδος διδακτικωτάτη διὰ τοὺς καταγινομένους εἰς συλλογὰς ἀνθέων.
9) Περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος, βιβλίον κομψῶς δεδεμένον καὶ μετὰ εἰκόνων. Καὶ
10) Ὅλην τὴν σειρὰν τῶν περικαλυμμάτων τοῦ "Ἑσπέρου" ἀπὸ τοῦ Α΄.—Ε΄. τόμου.

Τοῦ Λαχείου τούτου, τοῦ ὁποίου ἡ κλήρωσις θέλει γίνει ἐνώπιον ἐπιτροπῆς ἐν Λειψίᾳ τῇ 1/13 Ὀκτωβρίου 1886, συμμετέχουσιν αὐτοδικαίως οἱ μέχρι 15/27 Σεπτεμβρίου 1886 καταβαλόντες τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν, τὰ δὲ γραμμάτια τοῦ Λαχείου, κατὰ τὸ κάτωθι σχέδιον, θέλουσιν ἀποσταλῆ αὐτοῖς ἀσφαλῶς πρὸ τῆς ἐκκυβεύσεως.

Διὸ παρακαλοῦνται οἱ κατὰ τόπους κκ. ἀνταποκριταὶ τοῦ Ἑσπέρου νὰ ἐμβάσωσιν ἐμπροθέσμως τὰς καταβληθείσας αὐτοῖς συνδρομάς, ὅπως μὴ προκύψωσι βραδύτητες καὶ γεννηθῶσι παράπονα, καθότι ἡ Διεύθυνσις, ἂν δὲν λάβῃ ἐν Λειψίᾳ τὸ ἤμισυ τῶν συνδρομῶν, εἰς οὐδένα ἀνεξαιρέτως θέλει ἀποστέλει γραμμάτιον.

Ὁ ὅρος τῆς καταβολῆς τῆς συνδρομῆς ἐτέθη, διότι πλεῖστοι μὲν τῶν κκ. συνδρομητῶν, συμμορφούμεναι πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ "Ἑσπέρου", ἔχουσι τὴν εὐγενῆ προθυμίαν νὰ καταβάλλωσι τὴν συνδρομήν των ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔτους· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ συνδρομηταί τινες ὑπὲρ τὸ δέον βραδύνοντες, καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μετέχωσιν οὗτοι τῶν αὐτῶν ὠφελημάτων μετὰ τῶν ἄλλων, τῶν διευκολυνόντων τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Διευθύνσεως.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ

ΕΚΚΥΒΕΥΘΗΣΟΜΕΝΟΝ ΤΗι 1/13 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1886 ΕΝΩΠΙΟΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑι.

Ὅροι τοῦ Λαχείου·

Συμμετέχουσιν αὐτοῦ πάντες οἱ Κύριοι συνδρομηταί, οἱ μέχρι τῆς 15/27 Σεπτεμβρίου τρέχ. ἔτους καταβαλόντες τὴν ἐτησίαν αὐτῶν συνδρομήν.
Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἑσπέρου δὲν θεωρεῖ γενομένην τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς, εἰμὴ ἀφ' οὗ ἐμβασθῇ αὕτη ἐν Λειψίᾳ.
Τὰ γραμμάτια θέλουσιν ἀποσταλῆ ἐωραῖα ἅμα τῇ λήψει τοῦ τιμήματος τῆς ἐτησίας συνδρομῆς.
Οἱ δέκα κληρωθησόμενοι ἀριθμοὶ κερδίσουσι κατὰ τὴν ἑξῆς τάξιν·

Ἀρ. α΄. Τὴν σειρὰν τῶν τόμων Α΄. Β΄. Γ΄. Δ΄. τοῦ Ἑσπέρου χρυσοδεδεμένους.
" β΄. Λεύκωμα τῶν καλλονῶν ἐν φωτοτυπικαῖς εἰκόσιν.
" γ΄. Λεύκωμα τῶν ὡραίων τοποθεσιῶν ἐν χαλκογραφίᾳ.
" δ΄. ε΄. στ΄. Ἀνὰ ἕνα τόμον τοῦ Ἑσπέρου κατ' ἐκλογήν.
" ζ΄. Θήκην μετὰ 6 εἰκόνων ἀνθέων ποικιλοχρόων.
" η΄. Λεύκωμα Βοτανικῆς.
" θ΄. Περιήγησιν τῆς Ἑλλάδος.
" ι΄. Τὰ περικαλύμματα τοῦ Ἑσπέρου τῶν ἐτῶν Α΄.—Ε΄.

Ἅπαντα τὰ κέρδη θέλουσιν ἀποσταλῆ ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν, οἱ δὲ κερδίσαντες ἀριθμοὶ θέλουσι δημοσιευθῆ διὰ τοῦ Ἑσπέρου.

Ἐν Λειψίᾳ 15/27 Αὐγούστου 1886.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΕΝ ΠΟΤΣΔΑΜ ΠΑΡΑ ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΜΥΛΟΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 133.)

Ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ πολυτελοῦς ἐξοχικοῦ μεγάρου "Παυσιλίπου" (Sans-Souci), ἔνθα διῆρχετο ὁ μέγας Φριδερίκος τὸ εἴσοχον τοῦ βίου του καὶ ἔνθα μέχρι σήμερον βλα τὰ ἀντικείμενα ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν ἡμῶν τὸν φιλόμουσον ἐκεῖνον βασιλέα, ὑπῆρχε λος πτωχικός, κτῆμα ἀπλούστατον χωρικοῦ. Ὁ σιλεὺς χαράξας τὸ σχέδιον τῆς ἐπαύλεώς του ρετήρησεν, ὅτι ὁ μύλος ἐκεῖνος τῷ ἀφῇρει γα μέρος τῆς θέας· διὸ καὶ ἐπρότεινε τῷ μυλωρῷ νὰ τὸν πωλήσῃ εἰς αὐτόν. Ὁ μυλωθρός, τις εἶχε παραλάβει τὸ μικρὸν ἐκεῖνο κτῆμα ρὰ τοῦ πατρός του, δὲν ἐπείθετο νὰ τὸ παραρήσῃ. Μάτην ὁ βασιλεὺς παρεκάλεσεν, ἐπρότεινε μεγάλην τιμήν, ἠπείλησεν. Ὁ μυλωθρὸς μεινεν ἀδυσώπητος. Ὁ βασιλεὺς, ἰδὼν ὅτι ἐτὴν κοπιᾷ, ἀφῆκε τὸν ἄνθρωπον ἀνενόχλητον ἐ πολλάκις μάλιστα περιπατῶν ἐν τῷ κήπῳ ο ἐπεσκέπτετο τὸν μυλωθρὸν καὶ συνδιελέγετο ετ' αὐτοῦ. Μετὰ περέλευσιν ἐτῶν τινων ὁ μυωθρὸς ἀπέθανε καὶ οἱ κληρονόμοι του ἐλκυέντες ὑπὸ τῆς μεγάλης προσφερομένης τιμῆς ώλησαν τὸν μύλον εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις εἰς ιάμνησιν τοῦ ἐπεισοδίου διετήρησεν αὐτὸν ἀναφον. Καὶ σήμερον ἔτι σώζεται ὁ ἱστορικὸς εῖνος μύλος ἀνήκων εἰς τὸ βασιλικὸν κτῆμα 5 Sans-Souci. Ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παριστᾷ ν μύλον τοῦτον ἐν ᾗ σήμερον εὑρίσκεται καταάσει.

Τοῦ συμβάντος τούτου ὁ Γάλλος ποιητὴς ndrieux ἐποίησε χαριεστάτην ἔμμετρον περιφήν, ἣν ἐμμέτρως πάλιν δημοσιεύομεν ἐν ταρράσει. Τὸ ποίημα τοῦτο θεωρεῖται κλασὸν καὶ συχνότατα ἀπαγγέλλεται ἐν τοῖς Σχοίοις τῆς Γαλλίας. Πλεῖστοι ὅσοι γνωρίζουσιν τὸ ἐκ στίχου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, τοῦτον κατέστη δημοτικόν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ANDRIEUX.

Ο ΜΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΣΙΛΥΠΟΥ.

Ἰρόβλημα εἶν' ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς παρεκτρεπάς του.
ξμενε διὰ παντὸς πιστὸς εἰς τὰς ἀρχάς του;
λοῖόν τις εἰς τοὺς πολλοὺς τὸ φρόνημα εὑρίσκει·
ἐοι εἶναι τὸ πρῶῖ καὶ τὸ ἑσπέρας θρῆσκοι.
ῶ ρευστὸν τὸ μέταλλον εἰς ὑελίνην σφαῖραν
ὀῦται καὶ κατέρχεται κατὰ τὴν ἀτμοσφαῖραν,
ἄνθρωπος εἶν' ἄστατος· μὲ ὅλα τὰ κακά των.
Ὀλάκις καὶ οἱ βασιλεῖς ἔχουν καὶ τὰ καλά των.
τοῖς ἀρνοῦμαι, ἄπαγε! ὅδιον καλῶν προσόντων.
ἀναφέρω μάλιστα συμβὰν πρὸς ἔπαινόν των.
Φριδερῖκον τὸ συμβὰν ἀνάγεται ἐκεῖνον,
τις ἐν μέσῳ θυελλῶν καὶ φοβερῶν κινδύνων
ἠρεμὶν φιλόσοφος καὶ τρόμος τῆς Αὐστρίας,
πολλαχῶς ἐζήλευεν ὁ ἄρχων τῆς Γαλλίας·
λλους, ἢ τοῦ μεγαλείου, ἢ τῆς δικαιοσύνης
λ. δέον νὰ ἦναι ἡ στερεότης· διὸ καὶ οἱ
χαῖοι Ἕλληνες παρίσταιον τοὺς θεούς των
ε καθημένους εἴτε καὶ ὀρθοὺς ἀλλ' ἐν στάσει
υχίας, ἀπαθεῖς καὶ ἀνωτέρους τῶν παθῶν
ιντίον τῶν μυθολογικῶν παραδόσεων.

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 132.)

Ὁ διαπρεπὴς Καθηγητὴς τῆς Βοτανικῆς ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πανεπιστημίῳ, ὁ ποιητὴς τοῦ "Πύργου τῆς Πέτρας", τῆς "Χίου δούλης", καὶ τοῦ "Τίρι-λίρι", Θεόδωρος Ὀρφανίδης, δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὁ θάνατος ἀπήλλαξεν αὐτὸν τῇ 5/17 τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου ἀπὸ τῶν βασάνων νόσου πολυχρονίου καὶ δυστυχῶς ἀνιάτου. Ὀδδεὶς ἠδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ὁ ζωηρὸς καὶ εὐφυὴς ἐπιστήμων, ὁ τοὺς φίλους του τοσάκις διὰ τοῦ εὐφαντάστου πνεύματός του διασκεδάσας καὶ ἐν τῇ ἡσύχῳ ἐξοχικῇ οἰκίᾳ του βίον λιτὸν καὶ ἁπλοῦν διάγων, ἤθελε προσβληθῆ ὑπὸ νόσου τοιαύτης. Πάντες ἐλυποῦντο τὸν ἄνδρα, καὶ ἡ εἰδήσις τοῦ θανάτου αὐτοῦ οὔτε θλιβερῶς οὔτε ἀπροσδοκήτως ἤχησεν. Ὅτι ὡς ἐμβριθὴς ἐπιστήμων συνετέλεσεν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς βοτανικῆς ἐπιστήμης παρ' ἡμῖν, περὶ τούτου μαρτυροῦσι τὰ ποικίλα αὐτοῦ βοτανικὰ συγγράμματα, μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ πολυπληθεῖς αὐτοῦ μαθηταί, οἵτινες καὶ τῶν παραδόσεών του ἤκροῶντο μετὰ πλείστης δσης ἐπιμελείας καὶ εἰς τὰς βοτανικὰς αὐτοῦ ἐκδρομὰς τὸν παρηκολούθουν· διότι ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης ἦτο ἀκάματος. Μόνος ἐν καιρῷ τῶν παύσεων μὲ τὸν σάκκον ἐπὶ ὤμου καὶ τὸ πτύον ἐν χερσὶ περιηγήθη οὐ μόνον τὴν Ἑλλάδα ὅλην, εἰς ἀνακάλυψιν νέων καὶ ἀγνώστων τέως φυτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἤπειρον περιῆλθε, περιιχρῶν τὸν καύσωνα καὶ τὴν ἔλλειψιν πάσης ἀναπαύσεως. Ὀσάκις ἐδιηγεῖτο τὰς διαφόρους περιηγήσεις του μὲ τὸ εὐτράπελον ἐκεῖνο ὕφος του καὶ μὲ τὰ πολλὰ ἀνέκδοτα, δι' ὧν ἐποίκιλλε τὴν διήγησίν του, οἱ παρεστῶτες ἐπὶ ὥρας ἠκροῶντο αὐτοῦ, διότι ἡ διήγησίς του ἐποίει τὴν ἐντύπωσιν τερπνοῦ βιβλίου. Τοιαύτη φύσις ζωηρὰ ἔπρεπε κατ' ἀνάγκην νὰ ἦναι καὶ ποιητική. Καὶ ἀληθῶς ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης οὐ μόνον ποιητὴς ἦτο, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν δοκιμωτέρων τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Μεταβάς ποτε εἰς Χίον καὶ περιελθὼν τὰ μέρη τῆς μεγάλης καταστροφῆς ἐνεπνεύσθη καὶ ἔγραψε τὸ ὡραιότατον αὐτοῦ ποίημα "Ἡ Χίος δούλη", ἐν ᾧ διαλάμπει αἴσθημα θαῦμ καὶ πατριωτισμὸς ἀκράτητος. Γενομένου ποτὲ λόγου ἐν κύκλῳ φίλων περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἑξαμέτρου ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἡμῶν γλώσσῃ ὁ Ὀρφανίδης ἐποίησε τὸν "Πύργον τῆς Πέτρας", τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο ἔπος, τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὴ ἡ ἀρχὴ προκαταλαμβάνει ἤδη τὸν ἀναγνώστην·

"Κεῖτ' ὑψηλὸς μεταξὺ τῶν θηβῶν καὶ τοῦ δήμου τῆς Πέτρας
Πύργος βαρβάρου ῥυθμοῦ . . . . ."

Εὐρισκόμενός ποτε ἐν Σόρῳ συνέλαβε τὴν ἰδέαν τοῦ σατυρικοῦ αὐτοῦ ποιήματος, τοῦ ἐπιγραφομένου "Τίρι-λίρι", ἐν ᾧ μετὰ τόσης χάριτος καὶ σαρκαστικοῦ πνεύματος ἐμπαίζει τοὺς κυνηγούς, καὶ ἐν ᾧ εὑρίσκεται ἡ εὐφυεστάτη ἐκείνη περικοπὴ περὶ τῶν βασκάλων καὶ διδασκάλων, ἣν πάντες σχεδὸν ἐκ στήθους γνωρίζομεν καὶ ἥτις τελειόνει διὰ τῶν ἑξῆς στίχων·

"Ἀπέχει δὲ ὁ δάσκαλος πολὺ τοῦ διδασκάλου,
Ὅσον τῆς σφαίρας πόλος εἰς κεῖται μακρὰν τοῦ ἄλλου·
Ὅσον ἡ γῆ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ διαφέρει ἴσως
Ὅσον τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ὁ ἔρως καὶ τὸ μῖσος,
Τὸ ψεῦδος κ' ἡ ἀλήθεια, Παράδεισος καὶ "Ἅδης."

Ἔγραψε καὶ ἄλλα πολλὰ ποιήματα ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης κατὰ διαφόρους τοῦ βίου του ἐποχάς· ἐγκατέλιπε μάλιστα καὶ ἡμιτελὲς ἐκτεταμένον σατυρικὸν ποίημα, ἐφ' οὗ εἰργάζετο ἐπὶ

Διότι ἦν φιλόμουσος καὶ τυχηρὸς ἀστρατάρχης·
Κακὸς μὲν ὡς χριστιανός, πλὴν μέγας ὡς μονάρχης.

❦

Οὗτος τεραπόν τι ἄσυλον ἠθέλησε νὰ κτίσῃ,
Ἐνθα μακρὰν τοῦ συρφετοῦ ἐλεύθερος νὰ ζήσῃ,
Οὐχὶ ἐν δείπνοις καὶ χοροῖς νοῦθῆς διακεδάζων,
Ἀλλὰ τὴν ἀνθρωπότητα τὴν φαῦλον ἐξετάζων.
Κ' ἔνθα διαλεγόμενος μετὰ φαιδρῶν ἑταίρων
Ἠδύνατο νὰ συνδεεπνῷ μὲ τὸν πολὺν Βολταῖρον.

❦

Ἐπὶ λοφίσκου ἀνθηροῦ, ὃν ὥρισε πρὸς τοῦτο
Ὁ φιλοτέχνης βασιλεύς, μόλος μικρὸς ὑψοῦτο,
Ἐν ᾧ διῆγε μυλωθρὸς τὸν βίον τὸν λιτόν του,
Ἀφροντις ἐργαζόμενος, πωλῶν τὸν ἄλευρόν του.
Ὅθεν καὶ ἂν ἐπήρχετο τὸ ῥεῦμα τῶν ἀνέμων,
Ἐστρεφεν οὗτος τὰ πτερὰ κ' ἡσύχαζεν εὐδαίμων.
Γνωστὸς καὶ φημιζόμενος ἀπὸ τὰ πέριξ πλήθη
Κ' ὁ μόλος ἐκ τοῦ μυλωθροῦ Παυσίλυπον ἐκλήθη.
Ἀπ' ὅλα τὰ περίχωρα νεάνιδες καὶ νέοι
Ἐκεῖ ἑκάστην ἑορτὴν μετέβαινον ὁρμαῖοι
Νὰ εὐθυμήσουν ᾄδοντες. Τὸ ὄνομά του μόνον
Ἄριστος ἦτο οἰωνός, ἀπαλλαγὴ τῶν πόνων.
Ὁ ἄναξ σύμφωνον αὐτὸ εὑρὼν πρὸς τὸν σκοπόν του
Παυσίλυπον ὠνόμασε κ' αὐτὸς τὸ μέγαρόν του.

❦

Νόμος πλὴν φεῦ! ἐν τῇ πτωχῇ, γῆινῃ κοινωνίᾳ,
Οἱ γέοντες δείποτε νὰ ζῶν ἐν ἔριδοιᾷ,
Καὶ πάθος τοῦ καταπατεῖν κ' ἀρπάζειν παραρρόνως
Νὰ κατατρώγῃ βασιλεῖς καὶ μυλωθροὺς συγχρόνως.
Ἐνταῦθα ἀδικώτερος ἦτο ὁ φέρων στέμμα,
Κ' ἐπὶ τοῦ μόλου ἔρριψε τὸ ἀπληστόν του βλέμμα.
Ἐμψύχωσε πρὸς διάγραμμα τὸ σχέδιον ὠρίσθη,
Ἐν ᾧ κ' ὁ μόλος ὁ μικρὸς κ' οὗτος περιεκλείσθη·
Διότι ἄλλως ἔπρεπε ν' ἀποκλεισθῇ ἡ θέα,
Οἱ κῆποι νὰ ἀφανισθοῦν, νὰ γείνων ἔργα νέα.

❦

Ὁ ἀρχιτέκτων τῆς Ἀθήνᾶς, ἀμέσως τὴν πρωΐαν,
Ἐκάλεσε τὸν μυλωθρόν, καὶ μὲ φωνὴν τραχεῖαν.
"Θέλω τὸν μόλον. Τί ζητεῖς;" Τῷ εἶπεν ἀσυστόλως.
— Ὀδδέν· ἐγὼ τὸν μόλον μου δὲν τὸν πωλῶ ὀδδόλως.
— Τὸν μόλον θέλεις; Οὗτος, σί; "Ὄντως λαμπρὰ αἰτία!
Ὁ μόλος εἶναι κτῆμά μου, ὡς εἶναι ἡ Πρωσσία
Τοῦ βασιλέως. — "Ἄνθρωπε, τί θέλεις νὰ ὁρίσω;"
— Νὰ σ' εἴπω, θέλεις, καθαρά; Τὸν μόλον θὰ κρατήσω.
Κ' ἄλλο δὲν ἔχω νὰ εἰπῶ." Εὐθὺς ἀνεκοινώθη
Τῷ βασιλεῖ τὸ γεγονός. Ὁ ἄρχων ἐθυμώθη,
Καὶ προσκαλεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸν μυλωθρὸν εὐθέως·
Παρακαλεῖ, ὑπόσχεται καὶ ἀπειλεῖ — ματαίως.
Ὁ μυλωθρὸς εἶν' ἄκαμπτος. — "Ἄκουσον τὴν αἰτίαν,
Ὦ βασιλεῦ· δὲν δύναμαι νὰ δώσω τὴν οἰκίαν.
Ἐκεῖ ὁ γέρων μου πατὴρ ἀπέθανε, κ' ἐσχάτως
Μοὶ ἐγεννήθη ὁ υἱός· εἶναι τὸ ἐμὸν κράτος,
Εἶναι τὸ Πότσδαμ μου αὐτή. Σάγγωθι μυρίκκις,
Ἀπότομος ἂν φαίνωμαι. Εἶσαι καὶ σὺ πολλάκις.
Καὶ ἂν φλωρία χίλια θελήσῃς νὰ μοὶ δώσῃς,
Τὸν μόλον δὲν παραχωρῶ. Οὐδὲν θὰ κατορθώσῃς."

❦

Οἱ βασιλεῖς δὲν δέχονται πολλὰς ἀντιλογίας.
Ὁ Φριδερῖκος ἐγερθεὶς μετὰ φωνῆς ἀγρίας·
"Εἶσαι ἐπίμονος πολύ," τῷ λέγει ἀποτόμως,
Νὰ μὴ θελήσῃς νὰ πεισθῇς, ἐν ᾧ καὶ αὐτονόμως
Νὰ παραλάβω δύναμαι τὸ κτῆμά σου ἐκεῖνο!"
— Ἔχομεν, ἄναξ, δικαστὰς ἀκόμ' ἐν Βερολίνῳ!
Συνῆλθ' εἰς τὴν ἀπάντησιν ὁ βασιλεὺς ἐκείνην,
Χαίρων ὅτι ἐπίστευον εἰς τὴν δικαιοσύνην.
Ἐγέλασε καὶ πρός τινας στραφεὶς τῶν παρεστώτων,
"Ἀνάγκη, εἶπε, Κύριοι, ν' ἀλλάξωμεν τὸ πρῶτον
Καὶ ἀρχικόν μας σχέδιον. — Ἐὐχάριστος μοὶ ἦτον
Ὁ λόγος σου, ὦ μυλωθρέ. Κράτει τὸ κτῆμα, γείτων."

❦

Τί ἄλλο θὰ συνέβαινε κ' ἐπὶ δημοκρατίας; —
Δίκαιος ἂν πρὸς μυλωθρόν, μεγάλας ἀδικίας
Ὁ Φριδερῖκος ἔκαμε. Καὶ δὴ τὴν Σιλεσίαν
Παρὰ τοὺς νόμους ἥρπασε· τὴν δὲ φιλοδοξίαν
Ἔχων ὡς μόνον γνώμονα καὶ σύμβουλον κατόπιν,
Ἐνέβαλε πυρκαϊὰν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην. —
Ἔχουν συχνὰ οἱ βασιλεῖς τοιαύτας φαντασίας·
Τὸν μικρὸν μόλον σέβονται κ' ἁρπάζουν ἐπαρχίας.

Ι. Π.

πολλὰ ἔτη, καὶ τὸ ὁποῖον εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐξεδίδετο.

Ὅτι ὁ Θεόδωρος Ὀρφανίδης εἶναι ὁ πατὴρ τῆς Βοτανικῆς ἐν τῇ νεωτέρᾳ Ἑλλάδι εἶναι ἀναντίρρητον· αὐτῷ ὀφείλεται ὁ πλουτισμὸς τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ φυτολογικῆς συλλογῆς, αὐτῷ ὀφείλεται ἰδίως καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐν Ἀθήναις βοτανικοῦ κήπου, ὃν κατέστησεν ἀφάμιλλον τῶν βοτανικῶν κήπων τῆς Εὐρώπης. Ἐνταῦθα παραθέτομεν ἀνέκδοτόν τι ἀναφερόμενον εἰς τὸν βοτανικὸν κῆπον καὶ χαρακτηρίζον τὸν ἄνδρα. Ἐρανιζόμεθα τοῦτο ἐκ τινος ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος. Συντάξας ποτὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ κήπου ἀνέγραψεν ἐν αὐτῷ καὶ ποσόν τι πρὸς συντήρησιν φύλακος κυνός. Τὸ ποσὸν ἐφάνη ὑπέρογκον εἴς τινα τῶν Συγκλητικῶν. "Ἐγὼ σοῦ δίδω τὸ διπλάσιον, ἀπήντησεν ὁ Ὀρφανίδης, νὰ κάμνῃς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ νὰ γαυγίζῃς ὅλην τὴν νύκτα."

Τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς, φόρον φιλίας τελοῦντες, χαράττομεν τεθλιμμένοι ἐπὶ τοῦ πρὸ μικροῦ κλεισθέντος τάφου τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρός, οὗ καὶ τὴν εἰκόνα παραθέτομεν. Ἐν τοῖς ποιητικοῖς τοῦ "Ἑσπέρου" παρατήμασι θέλομεν θραδύτερον δημοσιεύσει καὶ τὰ ἐκλεκτότερα τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ ἔργων, τὰ ὁποῖα θ' ἀναγινώσκωνται πάντοτε μετ' ἐνδιαφέροντος ἐν ὅσῳ ἠχεῖ ἡ ἁρμονικὴ ἡμῶν γλῶσσα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΩΝ ΙΝΔΩΝ.

Ὑπὸ Κ. Πρωΐου.

ΔΗΜΩΔΕΙΣ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ.

(Συνέχεια.)

Ἡ γόησσα εἶναι ἐπίσης τὸ μέγιστον τῶν μέσων πρὸς καταστροφὴν ἢ ἐξάλειψιν ἐχθροῦ. Αἱ τελεταὶ ἃς ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ τελεῖ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι· ἀναλόει εἴδωλα ἐκ κηροῦ ἐπὶ μικροῦ κυρὸς ἀντιπροσωπεύοντα τὰ πρόσωπα ἐφ' ὧν πρόκειται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ γοητεία, ταῦτα δὲ ἀναλύονται βαθμηδόν, κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο αὐτὴ ἐξακολουθεῖ νὰ κεντᾷ αὐτὰ διὰ βελόνης ἐπὶ τούτῳ παρασκευασμένης. Ἑτέρα μέθοδος ἥτις εἶναι καὶ ἡ συνειθεστέρα, εἶναι νὰ χαράξῃ τὸ ὄνομα τοῦ προσώπου ὃ θέλει νὰ βλάψῃ ἐπὶ φλοιοῦ δένδρου καὶ ν' ἀφίσῃ αὐτὸ νὰ φθαρῇ. Οὐδέποτε φυσικαὶ ἢ ὀρυκταὶ οὐσίαι καὶ τὰ παρόμοια εἶναι εἰς χρῆσιν. Κυρίως τὰς γόησσας ταύτας μεταχειρίζονται αἱ γυναῖκες ὁπόταν ἀντιζηλίαι καὶ ἔριδες ἐγείρωνται μεταξὺ αὐτῶν, μολονότι αἱ προβεβηκυῖαι γυναῖκες τῶν γυναικωνιτῶν δὲν ὑπολείπονται εἰς τὸ κατασκευάζειν φάρμακα καὶ διαφόρους γοητείας, ἐπιστῆμαι ἃς ἡ πεῖρα διδάσκει αὐτάς. Ἐνταῦθα θὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῶν ὡροσκοπίων ἅτινα εἶναι τοσοῦτον συνήθη παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὡροσκοπίων θέλομεν ποιήσει λόγον παρακατιόντες.

Οἱ οὐρανοὶ διαιροῦνται εἰς πλῆθος οἰκίσκων ἐντὸς τῶν ὁποίων τίθενται οἱ πλανῆται, οἱ οἰκίσκοι δὲ οὗτοι δηλοῦσι πλοῦτον, ὑγείαν, εὐτυχίαν, γάμους, φιλίαν, ἐλλάβειαν κ. τ. λ. Οἱ πλανῆται ἐπίσης διαιροῦνται εἰς διάφορα εἴδη οἷον αἰσίους καὶ ἀπαισίους, εἰς ἀγαθοὺς καὶ πονηρούς, καὶ οἱ οἶκοι ἐφ' ὧν οὗτοι προεδρεύουσι ἢ φαίνονται ὅτι προεδρεύουσι οὕτοι καὶ οἱ ἐν τοῖς οἴκοις τούτοις κατοικοῦντες εἶναι προαιρημένοι εὐτυχεῖς ἢ δυστυχεῖς. Ἑκάστη πρᾶξις ἀτόμου καλὴ ἢ κακὴ ἀποδίδεται εἰς τὸν πλανήτην ὑφ' ὃν ἐγεννήθη. Ἂν παρεκκλίνῃ τις εἰς δολοφονίαν τὸ σῶλμα εἶναι ὅτι ἐγεννήθη ὑπὸ ἀπαίσιον πλανήτην· ἂν παρασυρθῇ εἰς αὐτοκτονίαν ὁ πονηρὸς πλανήτης αὐτοῦ τὸν ἔσπρωξε πρὸς τοῦτο. Ἂν ἐδυστύχησεν ὑπέστη τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀπαισίου αὐτοῦ πλανήτου καὶ οὕτω καθεξῆς. Διάφοροι ὑπολογισμοὶ γίνονται ἐπὶ τῆς πορείας τῶν πλανητῶν ἐξ ὧν ἐξάγουσι τὰς περιπετείας τοῦ βίου ἑκάστου ἀτόμου. Ἑτέρα δοξασία τῶν Ἰνδῶν εἶναι ὅτι ὁ παρὼν βίος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὄνειρον διαρκοῦν ἐπί τινα χρόνον, ἐνῷ τὰ κοινὰ ὄνειρα διαρκοῦσι μόνον ὥρας τινάς. Ὑπάρχουσιν ἄτομα ἐπαγγελλόμενα τοὺς ὀνειροκρίτας. Ὁ Φαραὼ δὲν ἦτον ὁ μόνος ἄνθρωπος ὅστις ἐταράχθη ἐγερθεὶς τοῦ ὕπνου. Πολλοὶ καθημερινῶς εὑρίσκουσι τὰ ἑαυτῶν ὄνειρα ἐπίσης δυσάρεστα, καὶ μεταξὺ τούτων οἱ Ἰνδοὶ ἔχουσι μεγίστην ἀνησυχίαν νὰ ἐξηγῶσι τὰ ἑαυτῶν ὄνειρα. — Μία τῶν αἰτιῶν ἥτις τοὺς παρτρύνει νὰ πιστεύωσι εἰς τὰ ὄνειρα εἶναι ἡ δυξαοία ὅτι καθ' ὕπνους ἡ ψυχὴ ἀποχωρίζεται τοῦ σώματος. Τινὲς τῶν Ἰνδῶν φιλοσόφων διατείνονται ὅτι μετὰ τὴν ἀποχώρησιν αὕτη ἀμέσως ἵπταται εἰς τοὺς οὐρανοὺς καθ' ὅσον τὸ σῶμα κοιμᾶται, καὶ ἑνοῦται μετὰ τῆς γενικῆς ψυχῆς τοῦ σύμπαντος. Ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πολὺ σκοτεινὸν ἵνα γένῃ κοινῶς παραδεδεγμένον, καὶ γενικὴ γνώμη τοῦ λαοῦ εἶναι, ὅτι ἡ ἀποχώρησιν ἵπταται περιφερόμενος κάκεῖθεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀναπαύεται στεύοντας εἰς τὸν μεσημεριαμόν. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον ὑποστηρίζουσι τὴν δόξαν ὄνειρα εἶναι πράξεις καὶ ἀφέλειαι καθ' ὅσον αὕτη πλανᾶται. Μεταξὺ τῶν ὀνειροκριτῶν κυρίως ὑπερτεροῦσιν αἱ γυναῖκες ἔχουσιν ἴδιον τρόπον τοῦ ὀνειροκρίνειν αἵτινες θεωροῦνται προσφιλεῖς σημέρον αὐτῶν.

Ὁπόταν τὰ ὄνειρα εἶναι σκυθρωπὰ φέρουσι τὸν Ἐφιάλτην. Οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον δὲ δεδιότες τὸν Ἐφιάλτην, οὗ τὰ συστατικὰ εἶναι ἡ ἀπόνοια τοῦ στήθους ἢ ἀδυναμία καὶ κακεῖν πρὸς διάφορα τοιαῦτα. Ἡ φαντασία τοῦ συμπαθεῖ πολὺ τὰς λήψεις αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ θεδικαιοῦσιν ὅτι εἶδον τὸν ἢ ἄλλο τι ζῶον πρὸς ἐπὶ τοῦ στήθους. Ἐὰν λίθον τεθειμένον ἐπὶ λοιπὸν εἶναι ταῦτα ἄλλο βεβαίως ἢ τὸ τηρημένου τινὸς ἢ μὴ δυνάμενος νὰ ἀπέγειον αὐτὸ μόνος ται τὸν κοιμώμενον ὅπως τυραννήσῃ ἐξασφαλίσωσιν αἱ θύραι νὴν αὐτῶν ταῦτα ξένου, αἱ θύραι ὑπερα θυρα κλείονται ἐφ' οὐχ ἧττον αὐτοὶ δύναται τις νὰ σφραγίσῃ ἐκάστη κράδαν τοῦ ὄνου προστρέξῃ εἰς ἀδρῶς καὶ φιλοῦμένους ὅπως ἐξ πονηρὸν πνεῦμα λαιπωρεῖται ἐπ 'Αλλ' οὐ τοῦ θεῖ ταῦτα ἐπενεργοῦν πνεῦμα δὲν ἐπ τῆς ἀμαθείας καὶ θρωπίνου γένους!

Λέγεται ὅτι καθ' ὕπνους καὶ τουργήματα· ὅ ὑπνοδάται! Διεξ μῶνδων καὶ ἐπικινδύνων τόπων ὁ μων ν' ἀτενίσωσιν ὄντες ἔξυπνοι θέσιν νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ μυστήριον στήμονες δίδουσιν αὐτῷ τὴν ἀπαντ σιν. 'Αλλ' οἱ Ἰνδοὶ θεωροῦσιν αὐτὸ διαβόλου! Ὁ ὑπνώττων ἐξέρχεται ἀνοίγει τὴν θύραν, ἐξέρχεται τῆς μαχάται ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ κινδυνω καὶ ἐπανέρχεται ἀσύχως καὶ ἀφ κλίνην του, καὶ οὐδὲν τούτων ἔχει ἐξυπνήσῃ. Πῶς πάντα ταῦτα ἔχει νωσιν ἄνευ ὑπερφυσικῆς ἐπεμβ κινδυνεύει, πίπτει, πληγώνεται, ἐπι ζωήν του! Τοῦτο οὐδεὶς θὰ πιστ Ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ θεωρῆθῇ διαβόλου!

Τοιαῦτα καὶ πλεῖστα ἄλλα εἶναι δι' ὧν ἡ δύναμις τῆς ἀμαθείας ἐμπαίζει τοὺς ἀνθρώπους. Οὐδὲν γένος μᾶς μένει νὰ ἐναγχαλισθῆ λεπτομερέστερον.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΙΟΣ.

Ἱστορικὸν διήγημα

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

(Συνέχεια.)

Κεφάλαιον Ε'.

ΑΛΕΞΙΟΣ Ο ΝΕΩΤΕΡΟΣ.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος, ἀπηλλαγμένος ἐπὶ βραχὺν χρόνον ἀπὸ τῶν ἐπιδρομῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, εἶχε παραδοθῆ εἰς κατάστασιν ἀκηδίας καὶ νωθρότητος, ἥτις ἦτο καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἀκηδοῦς καὶ ἀμφιταλαντευομένης αὐτοῦ φύσεως. Ἀνέκαθεν ἦτο ἐχθρὸς τῶν ὅπλων καὶ πάσης πολεμικῆς προπαρασκευῆς, οὐχὶ διότι ἐξ ἀγαθότητος ἠγάπα τὴν εἰρήνην ἢ ἀπεστρέφετο τὴν αἱματοχυσίαν, συνέπειαν παντὸς πολέμου, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ ἀδυνάτου αὐτοῦ χαρακτῆρος, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὁποίου οὐδὲν ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς αἴσθημα ἠδύνατο νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν καρδίαν του. Ἐκτὸς δὲ τούτου καταπτόητος καὶ ὑπὸ νόσου δεινῆς καὶ ἀνιάτου, ἥτις ἐνίοτε παρέλυε αὐτῷ τὰ ἄκρα καὶ καθίστα τὴν φυσικὴν δυσθυμίαν του ἔτι μεγαλειτέραν. Ἀνὴρ μικροπρεπὴς καὶ οὐδεμίαν ἰδέαν περὶ ἰατρικῆς ἔχων ἐκκέπτετο ὅμως περὶ εὑρέσεως μέσου πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ νοσήματος. Πολλάκις συγκαλέσας ἰατροὺς ἀπέπεμπεν αὐτοὺς πάλιν ἀποτόμως καὶ θανάσιμος· πολλάκις δὲ καὶ προσκαλέσας ἐπιστήμονας ἐκ τῶν πλέον ἀποκέντρων ἐπαρχιῶν τοῦ κράτους του ἐζήτει παρ' αὐτῶν συμβουλὴν καὶ βλέπων ὅτι οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ τῷ παράσχῃ ἀνακούφισίν τινα, ἐξεδίωκε πάλιν αὐτούς. Κατέφυγε δὲ τέλος καὶ εἰς τοὺς μάγους, ἀλλὰ καὶ οὗτοι οὐδεμίαν τῷ ὑπέδειξαν θεραπείαν καὶ οὕτω δυθυμηδὸν κατέπεσεν εἰς τοσαύτην μελαγχολίαν, ὥστε ἐτένετο φορτικὸς καὶ ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις.

Ἤδη ὅμως ἐπῆλθε συμβάν, ὅπερ ἠπείλει νὰ διαταράξῃ σπουδαίως τὴν ἡσυχίαν τῆς χώρας καὶ ὅπερ εἰς μεγάλους τὸν αὐτοκράτορα ἐνέβαλε φόβους, καθότι ὁ Ἀλέξιος ἐκάθετο τοῦ θρόνου του καὶ ἡ διατήρησίς του ἦτο τὸ πρῶτον αὐτοῦ μέλημα.

Τὸ συμβὰν τοῦτο ἦτο ἡ στάσις τοῦ μεγάλου ἀρχιππικόμου, τοῦ Μανουὴλ Καμιτζῆ. Τὴν στάσιν ταύτην ὁ Ἀλέξιος δὲν ἠδύνατο νὰ παραδλέψῃ. Μὲ ὅλην τὴν ἀκηδίαν του, μὲ ὅλην τὴν ἀποστροφήν του πρὸς πάντα πολεμικὸν θόρυβον, δὲν ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ τὸν θρόνον του ἐκτεθειμένον ἀπέναντι στάσεως, ἥτις μικρὰ ἔτι καὶ περιορισμένη ἠδύνατο ὅμως νὰ ἔχῃ συνεπείας καταστρεπτικάς, ἐὰν τὸ παράδειγμα τοῦ Καμιτζῆ μιμῶντο καὶ ἄλλοι τῶν δυσηρεστημένων.

Ὁ Μανουὴλ Καμιτζῆς, ἐξάδελφος τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου, ὑπῆρξεν εἷς τῶν πιστοτέρων ὀπαδῶν του καὶ σπουδαίως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου. Εἰς ἀμοιδὴν τῶν πιστῶν ὑπηρεσιῶν του ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀλεξίου τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ ἀρχιππικόμου. Διὰ τῆς ἀπονομῆς τοῦ τίτλου τούτου ἐδουνείθιζον οἱ βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες ν' ἀνταμείδωσιν ἐξαιρετικὰς ἐκδουλεύσεις. Ὁ Καμιτζῆς ὅμως δὲν ἦτο μόνον σύμβουλος τοῦ θρόνου εὐπειθής, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖος, ἀτρόμητος στρατηγός, ὅστις πολλάκις εἶχεν ἐκστρατεύσει κατὰ τῶν φιλοτεράχων Βουλγάρων καὶ πολλὰς κατ' αὐτῶν ἤρατο νίκας. Καὶ ἐσχάτως ἀκόμη, ὅτε ὁ ἀντάρτης Χρύσος εἶχε κλεισθῆ ἐντὸς τῶν ὀχυρῶν τοῦ Προσάκου φρουρίων, ὅθεν παρηνόχλει τὰς χώρας τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους μέχρι Παφλαγονίας, ἡ ἐκλογὴ τοῦ αὐτοκράτορος ἔπεσε πάλιν ἐπὶ τοῦ τυχηροῦ καὶ νικηφόρου Καμιτζῆ. Οὗτος δὲ ὑποκούων εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ βασιλέως καὶ συγγενοῦς του, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασεν, ἂν καὶ ἐγνώριζε τὰς δυσχερείας καὶ τοὺς κινδύνους τοιαύτης ἐκστρατείας, διότι ἤδη ἐπρόκειτο νὰ παλαίσῃ κατὰ ἐχθροῦ εἰς ἄκρον ἐπικινδύνου καὶ ἤτο ἠναγκασμένος νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διδομένας ὁδηγίας, αἵτινες ῥητῶς ἀπῄτουν ἄμεσον κατὰ τοῦ Προσάκου ἐπίθεσιν, ἐν ᾧ αὐτὸς ὡς ἔμπειρος στρατηλάτης ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὴν ἐφοδον εἰς τὸ τέλος, ὅπως καταφέρῃ καίριον τραῦμα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὃν προηγουμένως ἤθελε νὰ ἐξασθενίσῃ πανταχόθεν.

Τὸ φρούριον τοῦ Προσάκου, ἡ ἕδρα τοῦ αἱμοδόρου Χρύσου, ἦτο θέσις, ἣν αὐτὴ ἡ φύσις εἶχε καταστήσει ἀχυρὰν καὶ σχεδὸν ἀπόρθητον. Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ὀρμητικοῦ Ἀξιοῦ ὑψοῦτο κύκλος ὀρέων, περικλειόμενος ἐκ μέρους τοῦ ποταμοῦ ὑπὸ δύο ἀποτόμων βράχων, οἵτινες ἑνούμενοι εἰς τὴν δάσιν αὐτῶν ἐσχημάτιζον στενὴν ὀρεινὴν ὁδόν, ἥτις προεφυλάσσετο καὶ ὑπὸ ὀχυροῦ τείχους. Διπλοῦν φρούριον ἐπέστρεφε τὴν κορυφὴν τῶν δύο βράχων. Ἐντὸς τῶν ὀχυρῶν τούτων ἐπάλξεων ὁ Χρύσος ἔθεσε φρουρὰν ἐξ ἀρχαίων ἐμπειροπολέμων μαχητῶν καὶ συνεσώρευσε ποσότητα μεγάλην τροφῶν. Πάντα τὰ ὀχυρώματα ἐφωδιάσθησαν δι' ἰσχυρῶν πολεμικῶν μηχανῶν, ὡς ἦτο ἔθος κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους καὶ ἐπειδὴ ἡ περιοχὴ τοῦ φρουρίου ἦτο ἐκτεταμένη εἶχον καὶ τὰ κτήνη τῆς φρουρᾶς τὴν ἀπαιτουμένην τροφήν· μόνον τὸ ὕδωρ ἔλειπε, διότι οὐ μόνον ἡ χώρα ἐστερεῖτο ἐπηγῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ βράχος ἦτο ἀκατάλληλος πρὸς ἀνόρυξιν φρέατος, ὥστε ἡ φρουρὰ ἦτο ἠναγκασμένη νὰ μεταφέρῃ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποταμοῦ.

Ὁ Καμιτζῆς εὑρέθη αἴφνης ἐνώπιον τοῦ ἀπορθήτου τούτου φρουρίου. Μάτην ἀνέπτυξεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ἀνδρίαν καὶ τὴν στρατηγικὴν τέχνην· μάτην ἐπεχείρησεν ἐπανειλημμένας κατ' αὐτοῦ ἐφόδους. Ἐννοήσας τέλος τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκπορθήσεως τῆς ὀχυρᾶς ἐκείνης θέσεως, ἐσκέπτετο ἤδη νὰ διατάξῃ τὴν ὑποχώρησιν, ὅπως σώσῃ τὸν κεκμηκότα αὐτοῦ στρατόν, ὅτε ὁ Χρύσος ποιησὰς ἔξοδον ἐπετέθη κατ' αὐτοῦ, διεσκόρπισε τὸν στρατόν του καὶ ἠχμαλώτισεν αὐτὸν τὸν Καμιτζῆν.

Δεινῶς ἔπληξεν ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη ἧττα τὸν αὐτοκράτορα· ἀλλ' οὗτος ἦτο ὑπὲρ τὸ δέον φειδωλός, ὅπως ἀποτίσῃ τὰ λύτρα, τὰ ὁποῖα ἐζήτει ὁ νικητὴς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ Ἕλληνος στρατηγοῦ, καὶ ὁ Καμιτζῆς ἔμεινεν αἰχμάλωτος, μάτην ἐκζητῶν τὴν βοήθειαν τοῦ κυρίου καὶ ἐξαδέλφου του. Ὅτε τέλος ἐνόησεν ὁ Καμιτζῆς ὅτι ὅλαι αἱ παρακλήσεις καὶ παραστάσεις του ἦσαν μάταιαι, τοσοῦτον ὠργίσθη κατὰ τοῦ ἀγνώμονος αὐτοκράτορος, ὥστε ἐδέχθη

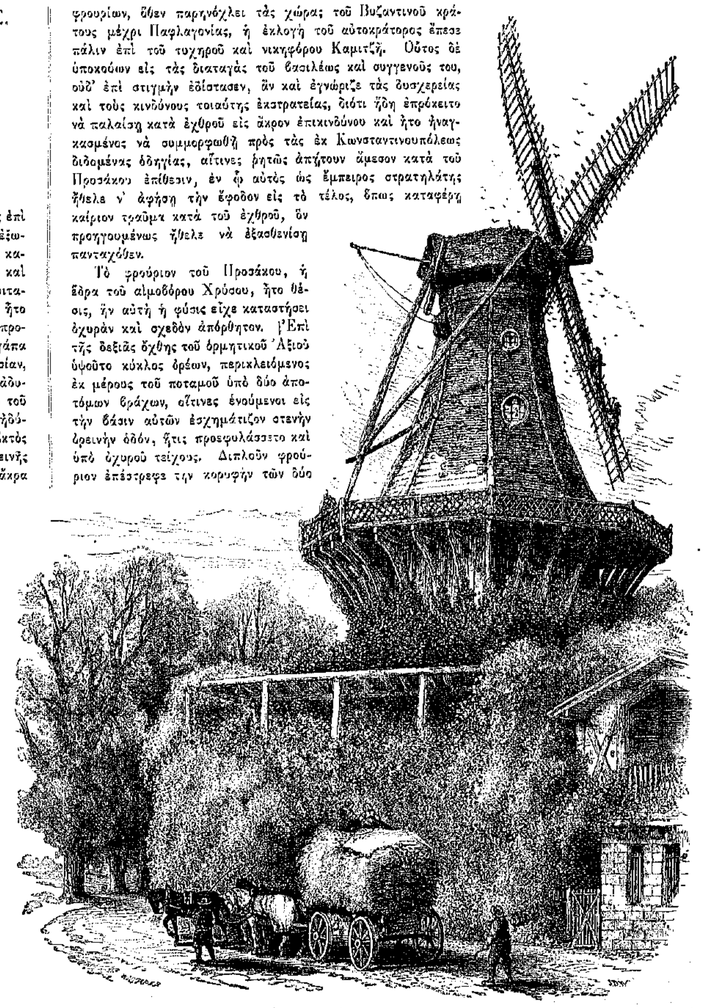

Ο ΠΑΡΑ ΤΟ ΠΟΤΣΔΑΜ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΜΥΛΟΣ.

τὰς ἐπανειλημμένας προτάσεις τοῦ δεσμοφύλακός του Χρύσου καὶ ὑποσχέθη αὐτῷ τὴν συνδρομήν του μόνον ἵνα ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ Ἀλεξίου. Ὁ Χρύσος εὐχαρίστως ἐδέχθη τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ δισσάμου στρατάρχου, καὶ οὕτω καὶ ὁ Καμιτζῆς παρεκινήθη νὰ ὑψώσῃ τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας. Μαθὼν τοῦτο ὁ Ἀλέξιος ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ κατ' αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦτο ἡ ἐκστρατεία, εἰς ἣν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἀνψιόν του, τὸν υἱόν τοῦ τυφλοῦ Ἰσαάκ.

Παρὰ τὴν Δαμοκράναιαν, πόλιν τῆς Θρᾴκης, ἔστησεν ὁ βυζαντινὸς αὐτοκράτωρ τὸ στρατόπεδόν του. Τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ εἶχεν ὁ στρατηγὸς Ἰωάννης Οἰνοπολίτης· ὁ δὲ Ἀλέξιος μετέβη εἰς τὸ στρατόπεδον μετὰ τῆς ἀκολουθίας του, τὸ μὲν ὅπως διὰ τῆς παρουσίας του παράσχῃ θάρρος εἰς τοὺς στρατιώτας, τὸ δὲ ὅπως παραστῇ αὐτόπτης μάρτυς τῆς τιμωρίας τοῦ ἀντάρτου. Πρὸς τούτοις ἤλπιζεν ὁ Ἀλέξιος νὰ ἔλθῃ εἰς συνεννόησιν πρὸς τὸν Χρύσον, καὶ διὰ δόλου καὶ ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων νὰ ἐπιτύχῃ ὅ,τι διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ὅπλων δὲν ἠδύνατο τόσον εὐκόλως νὰ κατορθώσῃ.

Ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοπέδου ὑψοῦτο ἡ μεγαλοπρεπῶς διεσκευασμένη σκηνὴ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐφ' ἧς ἀπήστραπτε τὸ χρυσοῦν στέμμα καὶ ἐκυμάτιζεν ἡ χρυσοκέντητος αὐτοκρατορικὴ σημαία. Πρὸς τὰ δεξιὰ τῆς σκηνῆς εὑρίσκετο ἡ σκηνὴ τοῦ ἀνψιοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ νεωτέρου Ἀλεξίου, ὅστις, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, παρηκολούθησε τὸν δεῖνα τοῦ. Ἡ διαταγὴ αὕτη τοῦ αὐτοκράτορος, ἡ δοθεῖσα τῷ ἀνεψιῷ, εἶχε τὴν ἑξῆς αἰτίαν· ὁ Ἀλέξιος πρὸ καιροῦ ἤδη παρετήρει μὲ πόσην ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν ἐφέρετο ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν νέον καὶ εὐφυέστατον βασιλόπαιδα· ἔδεισε τὴν ἐπιρροὴν τοῦ ὁσημέραι αὐξανομένην καὶ δικαίως ἐφοβεῖτο, μή ὁ ἀνψιός του, ἐπωφελούμενος τῆς ἐπιρροῆς ταύτης καὶ μένων ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἐργασθῇ ὑπὲρ ἀνατροπῆς τοῦ θρόνου του. Ἔχων αὐτὸν πλησίον του ὁ αὐτοκράτωρ ἠδύνατο κάλλιον νὰ τὸν ἐπιτηρῇ καὶ νὰ κατανοήσῃ ἐν τοῖς σπαργάνοις πᾶσαν ἐπικίνδυνον ἀπόπειραν. Ὁ νέος Ἀλέξιος δὲν ἠδυνήθη ἢ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ θείου του καὶ αὐτοκράτορος· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν δὲν ἔπαυσε σκεπτόμενος περὶ σχεδίου, ὅπερ πρὸ πολλοῦ εἶχε συλλάβει καὶ οὗ ἡ ἐκτέλεσις ἦτο ἓν τῶν γλυκυτέρων τοῦ βίου του ὀνείρων.

Ἡ νὺξ ἦτο θαθεῖα· ἄκρα ἡσυχία ἐπεκράτει ἐν τῷ στρατοπέδῳ· οἱ στρατιῶται ἐκοιμῶντο, καὶ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ αὐτοκράτορος οὐδεὶς ἠκούετο κρότος, διότι ὁ ἡγεμὼν συσκεφθεὶς μετὰ τῶν στρατηγῶν καὶ συμβούλων του εὑρίσκετο ἤδη μόνος καὶ ἐκοιμᾶτο.

Μόνον ὁ νέος Ἀλέξιος ἦτο ἄγρυπνος. Ἐνώπιον αὐτοῦ ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης ἔκαιε λυχνία καὶ παρ' αὐτὴν ἔκειτο φύλλον χάρτου, ἐφ' οὗ ὁ νεανίας ἔρριπτεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα.

— Καλὴ ἀδελφή, ἐψιθύριζε καὶ ἠσπάζετο τὴν ἐπιστολήν· ἐν ταῖς ὀλίγαις ταύταις λέξεσι κατοπτρίζεται ἡ ἀγαθή, ἡ εὐγενὴς καρδία σου. "Λαμπρὰ ἐπιτυχία θέλει στέφει τὰς προσπαθείας ἡμῶν." Ἔχεις δίκαιον, ἀδελφή. Καὶ ἐγὼ τὸ αἰσθάνομαι. Ὁ σκοπὸς ἡμῶν εἶναι ἱερός, καὶ βεβαίως θέλει στεφθῆ ὑπὸ τῆς ἐπιτυχίας. "Πρέπει νὰ εὕρῃς μέσον ν' ἀπομακρυνθῇς ἀπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Πρέπει νὰ λάβωμεν συνέντευξιν, ὅπως συνεννοηθῶμεν περὶ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σχεδίου ἡμῶν." Ναί, καλὴ ἀδελφή· τοῦτο θὰ γείνῃ καὶ περὶ τούτου ἐφρόντισα ἤδη. Ἀνυπομένως περιμένω τὴν ὥραν, καθ' ἣν θὰ εὑρεθῶ πλησίον σου. Ἔσο ἀμέριμνος· θὰ ὑπερνικήσω ὅλα τὰ προσκόμματα. Ἀρκεῖ ἡ θέα τοῦ ἀομμάτου δυστυχοῦς πατρός, ὅπως μοὶ παράσχῃ τὸ θάρρος ν' ἀντιμετωπίσω πάντα κίνδυνον. Ἀχ! ὁ δυστυχὴς πατήρ! Ὀσημέραι καθίσταται μελαγχολικώτερος. Ἡ ὀλίψις κατατρώγει, ὡς σκώληξ, τὴν καρδίαν του. Ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐτόλμων προβόμως, ὅπως ἀνακουφίσω τὴν λύπην τοῦ πατρός μου; Ὑπάρχει κίνδυνος, εἰς ὃν εὐχαρίστως δὲν θὰ ἐξετιθέμην, ὅπως ἴδω ἐπὶ τῶν ὀχρῶν αὐτοῦ χειλέων τὸ μειδίαμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον φεῦ! φαίνεται διὰ παντὸς ἐξωρισμένον ἀπ' αὐτῶν; Τὸ ἀπεφάσισα — θὰ τὸ ἐκτελέσω! Ἡ εὐλογία τοῦ Οὐρανοῦ προστατεύει τοιαύτας ἐπιχειρήσεις. — Ὦ! ἀδελφή μου, ἀνέκραξεν ὁ Ἀλέξιος ῥίπτων βλέμμα πλῆρες συμπαθοῦς γλυκύτητος ἐπὶ τῆς ἀνειαιτῆς ἐπιστολῆς· ἔχε ὑπομονήν, καὶ θὰ ἴδῃς ὑπερηφανος διὰ τὸν ἀδελφόν σου ὅτάν μάθῃς τί ἀπεφάσισα!

Ἠλαφρὸς κρότος ἠκούσθη ὄπισθεν τῆς σκηνῆς. Ὁ Ἀλέξιος, ὅστις ἐφαίνετο περιμένων τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀνέσυρε τὸ παραπέτασμα τὸ καλύπτον τὴν εἴσοδον, καὶ εἰσήγαγεν ἄνδρα ὑψηλοῦ ἀναστήματος εἰς τὴν σκηνήν. Ὁ ξένος ἐχαιρέτισεν ἐδαφαίως καὶ ἔβημα γοργῷ εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς σκηνῆς.

— Εἶσαι ἀκριβής, Φραγκίσκε, τῷ εἶπεν ὁ Ἀλέξιος· σ' εὐχαριστῶ.

— Πρίγκηψ, ἀπεκρίθη ὁ εἰσελθών, ἦμαι ἕλαβον τὸ μήνυμά σου ἐφρόντισα περὶ πάντων καὶ ἤδη ἔρχομαι νὰ σοὶ ἀναγγείλω ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἕτοιμα.

— Τὸ πλοῖον εἶναι ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν; ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξιος.

— Εἶναι ἠγκυροβολημένον ἐδῶ πλησίον· διέταξα νὰ περιμένῃ ὄπισθεν τοῦ ἀκρωτηρίου ὅπως μὴ διεγείρῃ ὑπονοίας.

— Καὶ ἡ λέμβος;

— Μᾶς περιμένει ἐν τῷ μικρῷ ὅρμῳ τῆς Ἀθύρας, ὅθεν δύνασαι εὐκόλως καὶ ἀπαρατήρητος νὰ ἐπιβιβασθῆς εἰς τὸ πλοῖον.

— Ὥστε, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος πλησιάζων πρὸς τὸν ξένον καὶ ὁμιλῶν αὐτῷ εἰς τὸ οὖς, δύναμαι καὶ ἀπόψε ν' ἀποπλεύσω;

— Βεβαίως, πρίγκηψ, ἀπεκρίθη ὁ Φραγκίσκος· ὅσῳ τάχιον, τόσῳ κάλλιον. Ἀπὸ τῆς ἐξῆς πνέει οὖριος ὁ ἄνεμος — Πλήν, σύγγνωθι, πρίγκηψ, ἡ μεγάλη προφύλαξις δὲν βλάπτει. Κάλλιον θὰ ἦτο ἂν προηγούμενος ἀπέκοπτες τὴν μακρὰν κόμην καὶ ἂν ἐνεδύεσο τὸ ναυτικὸν τοῦτο ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον ἔφερα ἐπίτηδες.

— Ἔχεις δίκαιον, Φραγκίσκε, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος· ἡ προφύλαξις εἶναι ἀναγκαία, μάλιστα ὅταν ἔχῃ τις ἐνώπιόν του ἐχθροὺς δολίους.

— Δὲν ἐννοῶ, προσέθηκεν ὁ ξένος, ὅτι διατρέχομεν κίνδυνόν τινα· διότι πρῶτον μὲν τὴν φυγήν σου οὐδεὶς γνωρίζει, εἶτα δὲ εἶναι τὸ πλοῖόν μου τὸ ταχύτερον τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα ποτε ἔπλευσαν εἰς τὰς θαλάσσας ταύτας. Καθ' ὅλας τὰς πλοιοδρομίας ἐν Ἰταλίᾳ τὸ πλοῖον τοῦ Φραγκίσκου ἐκέρδισε πάντοτε τὸ πρῶτον βραβεῖον.

— Δός μοι τὴν ναυτικὴν στολήν, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος ἀνυπομόνως.

— Ὑπὲρ σοῦ, πρίγκηψ, εἶπεν ὁ Ἰταλὸς ἐξάγων ὑπὸ τὸν εὐρὺν μανδύαν του τελείαν στολὴν ναύτου, ὑπὲρ σοῦ εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιάσω τὴν ζωήν μου. Προθυμότερον ὑπηρέτην τοῦ Φραγκίσκου ἐκ Πίσης δυσκόλως θὰ εὕρῃς εἰς τὸν κόσμον.

— Σπεῦσον, Φραγκίσκε, προπορεύθητι, εἶπεν ὁ Ἀλέξιος. Ἐγὼ εὐθὺς σὲ ἀκολουθῶ. Πρὶν ἢ λάμψῃ ἡ νέα ἡμέρα πρέπει νὰ ἥμεθα μακρὰν τῆς παραλίας ταύτης. Σπεῦσον, φίλε μου!

Μόλις δὲ ὁ Φραγκίσκος ἐξῆλθε τῆς σκηνῆς, καὶ εὐθὺς ὁ Ἀλέξιος ἀπέκοψε τὸν μέλανας βοστρύχους του καὶ ἐνεδύθη τὸ ἔνδυμα τοῦ ναύτου· ὕφανεν εἰς τὴν ζώνην του χειρίδια, ὧν τὰς λεπίδας ἐπιστομώσας ἔσθεσε τὴν μικρὰν λυχνίαν καὶ ἀπῆλθεν.

Ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄκρα ἐπικράτει. Ὁ Ἀλέξιος ἔρριψε βλέμμα ταχὺ ἐπὶ τῆς ἐκτρικῆς σκηνῆς καὶ τὰ χείλη του ἐψιθύρισαν:

— Κακοῦργε! Ἄδικε, ὄδιε ἠρῳδιανοῦ! Ταχέως ἐπιστρέφω ὅπως ζητήσω παρὰ σοῦ λόγον!

Καὶ ἐγένετο ἄφαντος ἐν τῷ ποικίλῳ ὁμοῦ ἐξετείνετο εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ εὑρίσκετο τὸ στρατόπεδον.

Ἐν τῷ μικρῷ ὅρμῳ τῆς Ἀθύρας λέμβος, ἐν ᾗ ἐκάθηντο τρεῖς ἄνδρες, ἐφήρμοζε ἐπὶ τῶν κωπῶν. Ὁ εἷς τῶν ἀνδρῶν ἐκάθητο εἰς τὴν πρύμνην, ἐκράτει τὸ πηδάλιον καὶ ἐστραμμένος πρὸς τὴν παραλίαν ἐνατενίζετο περιμένων τινά. Ὁ ἄνδρ ὅλος ἦν Φραγκίσκος, ὃν πρὸ μικροῦ εἴδομεν ἐν τῇ σκηνῇ τῆς στρατοπέδῳ. Ἐστρέφετο δὲ πρὸς τοὺς δύο συντρόφους του, οἵτινες ἐκοιμῶντο καὶ ἔλεγε μὲ τόνον φωνῆς ἀκροώμενος:

— Δὲν ἔρχεται ἀκόμη! Πληρώθηκαν;

Τέλος ἠκούσθησαν βήματα ἐπὶ τῆς ἄμμου ἀκτῆς καὶ ὁ Ἀλέξιος ἀνεφώνησε χαρμονικῶς ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῶν στολῶν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐκρύπτετο ἡ λέμβος.

— Ἐδῶ εἶμαι, πρίγκηψ, εἶπεν ὁ ἄνδρ ὅλος. Πρέπει νὰ σπεύσωμεν.

— Ποῦ εἶναι τὸ πλοῖον; ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξιος.

— Ὀπίσω τοῦ μικροῦ ἀκρωτηρίου τὸ ὁποῖον βλέπεις πρὸς τὰ δεξιά.

Δι' ἀλαφροῦ πηδήματος εὑρέθη ἐν τῇ λέμβῳ καὶ ὁ Φραγκίσκος ἐπηδήλιον, εἶπε πρὸς τοὺς κωπηλάτας:

— Τώρα ἐμπρός! Καὶ ὅσον δύνασθε ἰσχυρότερον.

Καὶ τὸ ἐλαφρὸν σκάφος διέτμησε τὰ ὕδατα καὶ ἔκαμψε μετ' οὐ πολὺ τὴν ἀκτήν.

Ἐκεῖ εὑρίσκετο πλοῖον ἕτοιμον πρὸς ἀπόπλουν· ἡ λέμβος, ἀνεπετάσθη τὸ πλοῖον διηυθύνθη πρὸς τὸν ὅμορμος ἦτο δοκιμαστικὸς καὶ μετ' ὀλίγον εἶδε τὴν ἀκτὴν ἐξαφανιζομένην ἐπὶ τῆς πρωΐας ψιστί.

— Χαῖρε, πατρίς, ἐψιθύριζον οἱ βασιλόπαιδες· χαῖρε, ὦ χώρα, ἐν ἐκπληρώσω μέγα, ἱερὸν καθῆκον! πάτερ δυστυχές, ὃν ἀναγκάζομαι ταῦθα, λάβε μακρόθεν τὸν ἀσπασμόν Μὴ ἀπελπίζεσαι, ἀόμματε γέρον· θὰ παύσωσι τὰ δεινά σου, θὰ παύσωσι ναμοί σου!

Ὁ ἄνεμος, ὅστις μέχρι τοῦδε ἐπνεν ἀντικῆς, ἠλλάξαν αἴφνης διεύθυνσιν καὶ ἠναγκάσθη νὰ πλεύσῃ ἐγκαρσίως.

Αἴφνης ἐφάνησαν μακρόθεν φῶτα ὁποῖα διηυθύνοντο πρὸς τὸ ἀποπλέον. Τὰ τρία ταῦτα πλοῖα ἦσαν βασιλικαὶ ἃς ὁ αὐτοκράτωρ ἀπέστελλε πρὸς τὸν ἀνεψιόν του. Καθότι ἡ φυγὴ αὐτοῦ ἐγνώσθη ἐκ τυχαίας τινὸς συμπτώσεως.

Ὁ αὐτοκράτωρ, κατατρυχόμενος ὑπὸ ἀρθριτικῶν πόνων, δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ περὶ μέσας δὲ νύκτας ἤκουσεν ὅτι θόρυβον ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ ἀνεψιοῦ του. Ὁμως φύσει ὢν δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐξέλθῃ ἐν νυκτί, ἀλλὰ μόλις ἐχάραξεν ἡ ἡμέρα ἔμαθε τὴν αἰτίαν τοῦ θορύβου· ἔστειλε εἰς τὴν πλησίον σκηνὴν καὶ τὴν εὗρε κενήν. Ἀμέσως διέταξε ν' ἀναζητήσωσι τὸν ἀνεψιόν καθ' ὅλον τὸ στρατόπεδον. Ἐπειδὴ δὲ εὑρίσκετο, τοσοῦτος κατέλαβε τὸν ἡγεμόνα φόβος, ὥστε ἔδωκεν αὐστηροτάτας διαταγὰς νὰ ἀναζητηθῇ τὸ ταχύτερον ὁ δραπέτης. Συνεπείᾳ τῶν διαταγῶν τούτων ἀπέπλευσαν αἱ τρεῖς βασιλικαὶ τριήρεις. Καὶ ὅσῳ μὲν ὁ ἄνεμος ἔπνεν ἀπὸ τῆς ἠπείρου δὲν ἠδύνατο νὰ φθάσωσι τὸ ἐλαφρὸν πλοῖον· μεταπηδήσαντος ὅμως τοῦ ἀνέμου εὑρέθησαν μετ' οὐ πολὺ πλησίον του.

Ὁ Ἀλέξιος εἶδε τὰ βασιλικὰ πλοῖα καὶ ἐνόησε τὸν σκοπὸν τῆς ἐμφανίσεώς των ὠχρίασε.

— Μὴ φοβοῦ, πρίγκηψ, τῷ εἶπεν ὁ Φραγκίσκος, τὸ ναυτικὸν ἔνδυμα σὲ καθιστᾷ ἀγνώριστον, καὶ αὐτὸς ὁ θεῖός σου, ὁ αὐτοκράτωρ, δὲν θὰ ἠδύνατο τώρα νὰ σὲ ἀναγνωρίσῃ.

Ἔνοπλοι τινες ἄνδρες ἐπέδησαν τοῦ πλοίου, καὶ ἠρώτησαν τὸν Φραγκίσκον περὶ τῆς διευθύνσεώς του καὶ ἂν δὲν εἶχεν ἐν τῷ πλοίῳ ἕνα τινὰ ἐκτὸς τοῦ πληρώματος.

— Οὗτοι εἶναι οἱ ναῦται μου, ἀπεκρίθη ὁ πονηρὸς Ἰταλὸς δεικνύων τοὺς ἄνδρας του, ἐν οἷς εὑρίσκετο καὶ ὁ Ἀλέξιος. Ἐκτὸς τούτων οὐδεὶς εὑρίσκεται ἐν τῷ πλοίῳ μου. Πλέω πρὸς τὴν Σικελίαν. Ἀγνοῶ ὅμως τίς νόμος σᾶς ἐπιτρέπει νὰ διερευνᾶτε πλοῖον ἐν ἀνοικτῇ θαλάσσῃ.

— Ἐνεργοῦμεν κατὰ διαταγὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν, τοῦ αὐτοκράτορος, ἀπήντησεν εἷς τῶν ὁπλοφόρων. Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἐγένετο ἄφαντος ἐκ τοῦ στρατοπέδου ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἡγεμόνος, ὅστις φοβούμενος ἀπαγωγὴν διέταξεν ἡμᾶς νὰ διερευνήσωμεν ὅλα τὰ ἀποπλέοντα σκάφη.

— Ὁ ἀνεψιὸς τοῦ αὐτοκράτορος; εἶπεν ὁ Ἰταλὸς ὡσεὶ ἀπορῶν. Αἴ, τώρα ἐννοῶ. — Εἶμαι εὐτυχὴς εἰς θέσιν νὰ δώσω ὑμῖν ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας πληροφορίας. Τὴν παρελθοῦσαν νύκτα ἀνεχώρησα ἐκ Δημοκρανίας, ὅπου εὑρίσκεται τὸ αὐτοκρατορικὸν στρατόπεδον καὶ ὅπου μετέβην, ὅπως πωλήσω τὸ φορτίον τοῦ σίτου, τὸ ὁποῖον ἔφερον. Φεῦ! εἰς ἣν παραλίαν εἶδον, ἂν καὶ δαθὺ ἐπεκράτει σκότος, μικρὰν λέμβον, ὁμοίαν σχεδὸν πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν βλέπετε ἐκεῖ πλησίον τοῦ πηδαλίου. Οἱ ὀφθαλμοί μου εἶναι ὀξεῖς καὶ γεγυμνασμένοι· διέκρινα ἀπομένως ἐν τῇ λέμβῳ ἄνθρωπον, ὅστις ἐφαίνετο ἐκεῖνος τοὺς κωπηλάτας του νὰ σπεύσωσι καὶ ἐφαίνετο ζητῶν ν' ἀπομακρυνθῇ τὸ ταχύτερον τῆς ἀκτῆς. Μετ' οὐ πολὺ ἡ λέμβος ἐγένετο ἄφαντος πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ λιμένος. Συμπεραίνων λοιπὸν ἐξ ὅσων μοὶ διηγήθητε καὶ ἐξ ὅσων ἰδίοις ἀντελήφθην ὀφθαλμοῖς, δὲν ἔχω τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ λέμβος ἐκείνη εἶχε παραλάβει τὸν βασιλόπαιδα, ὃν ζητεῖτε. Φανερὸν εἶναι ἑπομένως, προσέθηκεν ὁ Ἰταλός, ὅτι ἂν λάβετε ἐκείνην τὴν διεύθυνσιν τώρα ὅτε ὁ ἄνεμος εἶναι τόσον οὔριος δι' ὁμᾶς, ἐντὸς ὀλίγου θὰ προφθάσετε τὸν φεύγοντα καὶ θὰ προσφέρετε ὑπηρεσίαν εὐπρόσδεκτον τῷ σεβαστῷ ἡγεμόνι.

Οἱ ἀφελεῖς στρατιῶται ἐπίστευσαν τοὺς λόγους τοῦ πονηροῦ Ἰταλοῦ. Λόγος ἐκφερόμενος μετὰ πεποιθήσεως καὶ μετὰ εὐτόλμου παρρησίας πνεύματος εἶναι ὡς ξίφος ὀξύ, τὸ ὁποῖον ἀμέσως κόπτει· ἄλλως τε καὶ οἱ ἀπαίδευτοι στρατιῶται δὲν ἠδύναντο νὰ μετρηθῶσι πρὸς τὸν εὐφυᾶ καὶ πεπειραμένον Ἰταλόν.

Μετὰ λεπτομερῆ τοῦ πλοίου δλου ἔρευναν ἀπῆλθον οἱ αὐτοκρατορικοὶ στρατιῶται εὐχαριστήσαντες τὸν Φραγκίσκον.

— Καλὸν κατευόδιον! ἀνέκραξεν οὗτος καὶ εἰρωνικὸν μειδίαμα ἔστεψε τὰ χείλη του.

Ἐν ᾧ δὲ αἱ βασιλικαὶ τριήρεις ἐλάμβανον τὴν ὑποδειχθεῖσαν αὐταῖς διεύθυνσιν, τὸ πλοῖον, ἐφ' οὗ εὑρίσκετο ὁ δραπέτης βασιλόπαις, ἔπλεε πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ μετ' ὀλίγον καὶ ἡ τελευταία κορυφὴ τῶν πατρίων αὐτοῦ δρέων

ἐγένετο ἄφαντος εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καθημένου Ἀλεξίου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ MILLEVOYE.

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ.

Μετάφρ. Δ. Π. Ἀκάτου.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 136.)

Οὗ φθινοπώρου ἄνεμος ἔπνευσε,
καὶ δὲν θάλλει
Τῆς ἀηδόνος τὸ τερπνόν, μυστηριώδες ἄσμα·
Τὸ ἄδασος, τέως σκιερόν, γυμνότης περιβάλλει,
Τὰ φύλλα δὲ τῶν δένδρων του ἐκάλυψαν τὸ χῶμα.

Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ βίου του θνήσκων καὶ τεθλιμμένος
Βραδέα σόρων βήματα πάσχων τις νεανίας,
Διήρχετο τὸ ἄσχατον, μόνος κι ἀπηλπισμένος,
Τὸ ἄδασος, ἵν' ἀναμνησθῇ τῆς πρώτης ἡλικίας.

"Χαῖρε, ὦ ἄδασς φίλτατον τῶν παιδικῶν μου χρόνων!
"Τὸ πένθος σου προλέγει μοι τὸ τί μὲ ἀναμένει,
"Καὶ εἰς πᾶν πίπτον φύλλον σου βλέπω μὲ ψυχῆς πόνον

"Τὸν οἰωνὸν τοῦ μέλλοντος, ὅπερ μὲ περιμένει.

"Τῆς Ἐπιδαύρου τρομερὸν κι' ἀπαίσιον μαντεῖον,
"Μοὶ εἶπαν ὅτι θὰ ἴδω φύλλα τοῦ φθινοπώρου
"Τὸ ἄσχατον καλύπτοντα τοῦ ἄδασος τὸ πεδίον,
"Καὶ ὅτι θ' ὁμᾶς πρόκειμαι θανάτου ταχυπόρου.

"Ὡς σκιὰ κούφη τάχιστα τὸ ἔαρ μου παρῆλθε·
"Ἀλυσιάνομαι ὅτι χωρὶς εὐθέως εἰς τὸ μνῆμα·
"Πᾶσα ἐλπὶς ἐξέλειπε, πᾶν ὄνειρον ἀπῆλθε·
"Τοῦ τέρματος ἐγγύτερον μὲ φέρει πᾶν μου βῆμα.

"Πέσατε, φύλλα πρόσκαιρα, καλύψατε τὸν δρόμον·
"Κρύψατε εἰς τὰ ἄματα τῆς δυστυχοῦς μητρός μου,
"Ἥτις θὰ μὲ ἀναζητῇ μ' ἀπόγνωσιν καὶ πόνον,
"Τὸ μέρος ἔνθα αὔριον θὰ κῆται ὁ νεκρός μου.

"Ἂν ἄμμος φέρῃ ἡ αὐγὴ ἐνταῦθα τὴν μνηστήν μου,
"Τὴν κόρην ἔχουσαν λυπὴν κι' ἀπέλπιδα καρδίαν,
"Ἐγείρατε, ἐγείρατε τὴν τάλαιναν ψυχήν μου,
"Παρηγορίαν καὶ χαρὰν ν' ἀντλήσῃ στιγμὴν μίαν."

Ἐνταῦθα ἐτελείωσε τὸ κόκκινόν του ᾆσμα.
Τὰ φύλλα πίπτον' ἤγγειλαν αὐτῷ τὴν τελευτήν του,
Ὑπὸ τὴν δρῦν ἐξάπλωσαν τοῦ τάφου του τὸ χάσμα·
Τὸ ἄδασος ὅμως κλαίουσαν δὲν εἶδε τὴν μνηστήν του.

Εἰς τὸ μονῆρες κἀ ἔρημον δὲν ἦλθε μουσαιλεῖον,
Ν' ἀναπλήσῃ ἔνδακρυς ἀνάμνησιν γλυκεῖαν·
Μόνος ὁ πλησιόχωρος ποιμὴν περᾶν πλησίον
Τὴν σιωπὴν ἐτάρασσε τοῦ τάφου τὴν βαθεῖαν.

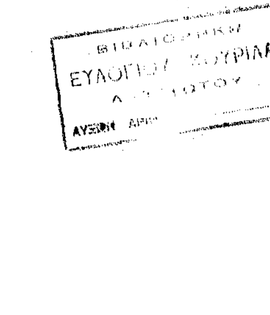

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΥΡΙΛΛΑ ΑΥΣΕΩΝ ΑΡΙΘ.

Ο ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΣ ΜΟΖΑΡ (MOZART).

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 137.)

Ἐν Σαλισβούργῳ, τῇ γραφικωτάτῃ αὐστριακῇ πόλει, ἐγεννήθη τῇ 27 Ἰανουαρίου 1756, ὁ Μοζάρ, εἷς τῶν μεγαλειτέρων τῆς Γερμανίας μουσουργῶν, οὗ τὸ ὄνομα ἐνέπλησε τὴν οἰκουμένην ἅπασαν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ διετέλει ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ ὑποδιευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας καὶ ἦτο ἐνθερμότατος τῆς μουσικῆς θιασώτης. Μόλις ἦτο τετραετὴς ὁ μικρὸς Μοζάρ, ὅτε ἀνεφάνη παρ' αὐτῷ ἡ κλίσις πρὸς τὴν μουσικήν. Ὁ πατὴρ ὑπέθαλψε φυσικῷ τῷ λόγῳ τὴν κλίσιν ταύτην καὶ παρέλαβε τὸν ἑξαετῆ υἱόν του μετὰ τῆς κατὰ πέντε ἔτη πρεσβυτέρας θυγατρός του καὶ μετ' αὐτῶν μετέβη εἰς Μόναχον καὶ Βιέννην, ἔνθα οἱ ἀριστοκρατικοὶ κύκλοι ἐθαύμασαν τὴν πρόωρον τοῦ παιδὸς εὐφυΐαν καὶ ἐπιδεξιότητα. Μόλις ἐπανακάμψας εἰς τὴν πατρίδα του ἐπεδόθη ὁ παῖς εἰς ἐκμάθησιν τῆς βαρδίτου καὶ εἰς μουσικὰς συνθέσεις, ἃς ἤρξατο ἐκδίδων ἐν ἡλικίᾳ μόλις 10—12 ἐτῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν πάντοτε τοῦ πατρός του, ὅστις ἐννοήσας τὴν ἔκτακτον τοῦ υἱοῦ του εὐφυΐαν οὐδενὸς κόπου ἐφείδετο ὅπως πλειότερον μορφώσῃ αὐτόν. Ἐπὶ τρία ὅλα ἔτη περιηγήθη ὁ πατὴρ μετὰ τῶν δύο τέκνων του τὴν Εὐρώπην καὶ ὁ μικρὸς μουσουργὸς διήγειρεν ἀπανταχοῦ, ἐν Παρισίοις, ἐν Ὀλλανδίᾳ, ἐν Ἑλβετίᾳ κτλ. ἀληθῆ ἐνθουσιασμόν. Ὅτε δὲ ἐπεστρεψε τῷ 1769 εἰς Σαλισβοῦργον, διωρίσθη ὁ δεκατριετὴς Μοζάρ διευθυντὴς τῆς ὀρχήστρας, καὶ ὡς τοιοῦτος ἤρξατο συνθέτων μελοδράματα, καὶ ὀρησκευτικὰς μελῳδίας, εἰς ἃς ἰδίως ἐπεδίδε. Πανταχόθεν τῷ ἐγένοντο ἐπωφελεῖς προτάσεις, ἀλλ' ὁ Μοζάρ ἀγαπῶν ἐνθέρμως τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πόλιν δὲν ἀπεφάσιζε νὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ. Τέλος ὅμως, ἀποθανούσης τῆς μητρός του, συκοφαντούμενος δὲ καὶ ὑπὸ ἀντιζήλων μουσικῶν, παρῃτήθη τῆς θέσεώς του καὶ ἐν ἔτει 1781 μετῴκησεν εἰς Βιέννην, ἔνθα καὶ ἓν ἔτος μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας Ἰωσήφ ὁ Β'. διώρισε μὲν αὐτὸν αὐλικὸν μουσικόν, ἀλλ' αἱ μουσικαὶ συνθέσεις του, εἰς ἃς νυχθημερὸν εἰργάζετο, τόσον ὀλίγα τῷ ἀπέφερον ὥστε ἦτο ἠναγκασμένος νὰ δίδῃ καὶ μαθήματα κλειδοκυμβάλου καὶ βαρδίτου ὅπως προσπορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ, θαυμαστὴς τοῦ ἐξόχου μουσουργοῦ, ἐξενοήθη τότε παρὰ τὸ Ἰταλικὸν μελόδραμα, ὅπερ μόνον ἐδιδάσκετο ἀπὸ σκηνῆς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν Βιέννῃ, νὰ ἱδρύσῃ καὶ γερμανικὸν μελόδραμα καὶ διέταξε τὸν Μοζάρ νὰ συνθέσῃ τοιοῦτον. Ὁ νεαρὸς μουσουργὸς συνέθεσε τότε τὸ μελόδραμα "Ἡ ἀπαγωγὴ ἀπὸ τοῦ χαρεμίου", τὸ ὁποῖον διήγειρεν ἐν Βιέννῃ ἀπὸ τῆς πρώτης εὐθὺς παραστάσεως ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμὸν καὶ ἐν ῥοπῇ ὀρθαλμοῦ κατέστησε γνωστὸν τὸ ὄνομά του καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν. Κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ προστάτου αὐτοκράτορος, ὅστις ἠγάπα τὰ κωμικὰ μελοδράματα, ἐποίησεν ὁ Μοζὰρ τὸ ἕτερον τῶν ἀριστουργημάτων του, τὸν "γάμον τοῦ Φιγαρῶ" κατὰ τὸ ποίημα τοῦ Γάλλου Beaumarchais. Ἀφ' οὗ τὸ

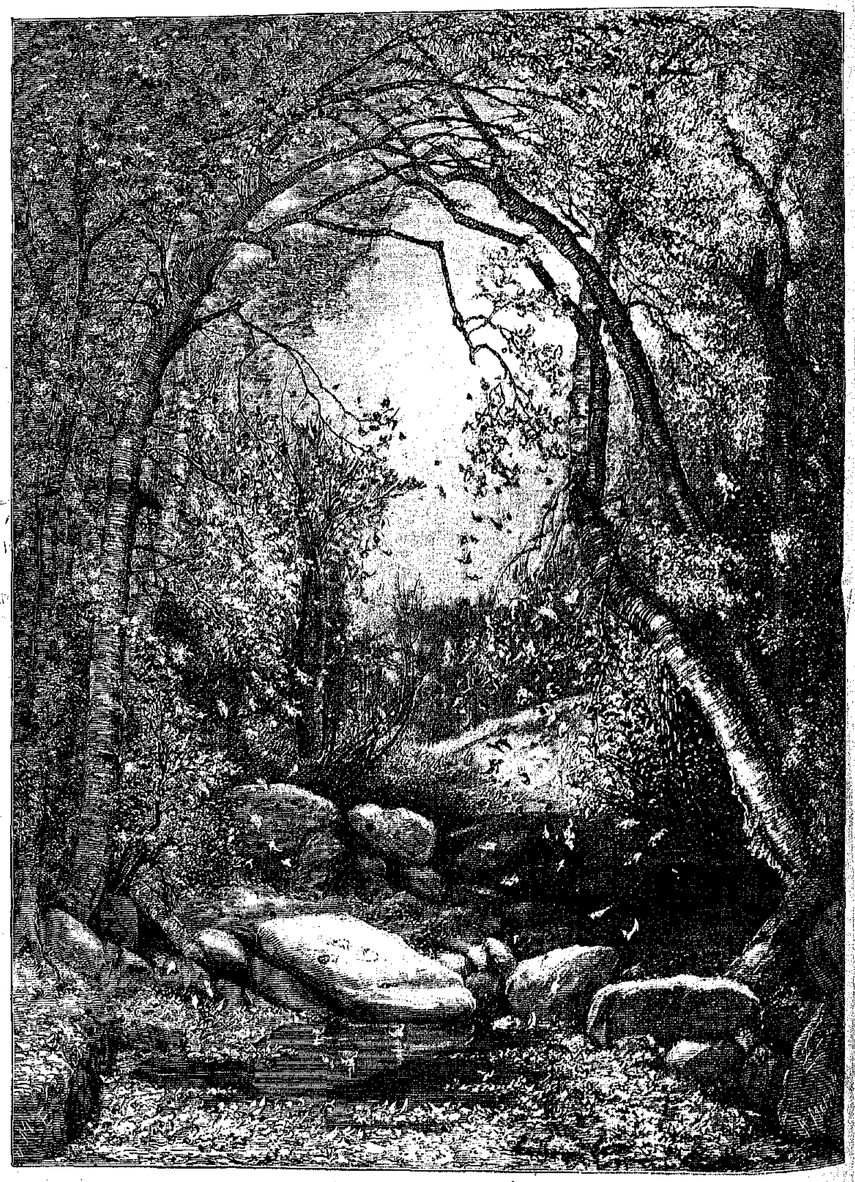

Η ΠΤΩΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ.

Ο ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΣ ΜΟΖΑΡ.

Zauberflöte), τὸ ὁποῖον εἶναι μουσικὴ πλήρης αἰσθήματος καὶ ζωηρότητος. Ἐν ᾧ κατεγίνετο εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ μελοδράματος τούτου ἐνεφανίσθη ἡμέραν τινὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἄγνωστος ἀνήρ, ὅστις ἐπὶ ἀδρᾷ πληρωμῇ τῷ ἐπρότεινε νὰ γράψῃ ἐπικήδειον μελῳδίαν. Ὁ Μοζὰρ ἦτο ἀσθενὴς καὶ εἰς ἄκρον μελαγχολικός, ἐζήτει δὲ ν' ἀποφύγῃ τὴν παραγγελίαν ταύτην· ἀλλ' ἐπιμένοντος τοῦ ξένου, συγκατατέθη ἐπὶ τέλους καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου. Πρὶν ἢ ὅμως ἐντελῶς τὸ τελειώσῃ ἡ νόσος του ἐδεινώθη καὶ τῇ 5 Δεκεμβρίου 1791 ἀφήρπασε τὸν μέγαν μουσουργὸν ἐν ἡλικίᾳ μόλις 35 ἐτῶν. Ἐν τῷ κοκνείῳ τούτῳ ᾄσματι τοῦ Μοζὰρ διαλέπει τις τὸ μελαγχολικὸν αἴσθημα ἀνθρώπου, ὅστις μετὰ χριστιανικῆς ὑπομονῆς ἀποχωρίζεται ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου.*)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ο ΕΝ ΑΜΜΟΧΩΣΤΩΙ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.

Παρὰ τὰ μεγαλοπρεπῆ καὶ ὑψιμέλαθρα Ἀνάκτορα τῶν Μεγιστάνων σώζεται εἰσέτι ὁ ἀριπρεπὴς καὶ μέγιστος ἡγεμονικὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ μεγαλοπρεπὲς σέμνωμα τῆς Ἐνετικῆς δυναστείας, τὸ μέγα ὕρημα αὐτῶν, μὴ ἐστερημένον διακοσμήσεως καὶ καλλαισθίας.

Ὁ Ναὸς οὗτος ἱδρύθη κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα μ. Χρ. οἰκοδόμημα νεωτέρου Γοτθικοῦ ρυθμοῦ· διατηρεῖται δὲ σῶος μεταβληθεὶς εἰς τέμενος ἐν τῇ ἁλώσει τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ κατακτητοῦ. Ἤδη δὲ τυγχάνει ἡ ἀποθήκη τῶν πανίων τῆς ἀκρίδος. Οὗτος δὲ ἐκλήθη ἡγεμονικός, ἅτε χρησιμεύων πρὸς χρῆσιν τῶν ἡγεμόνων (capella reale).

Πρὶν ἢ ἀψώμεθα τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς περιγραφῆς τοῦ διασήμου τούτου ναοῦ θεωροῦμεν καλὸν ἵνα διαλάβωμεν ἐν ὀλίγοις περὶ τῆς Γοτθικῆς ἀρχιτεκτονικῆς. Ὁ Βυζαντινός, ἢ ἀρχαῖος Γοτθικὸς ρυθμός, εἰσήχθη ἀρχομένου τοῦ ἕκτου αἰῶνος· ἐν τούτῳ καὶ τοῖς ἑξῆς αἰῶσι, πολλαὶ ἐκκλησίαι τοῦ εἴδους τούτου ᾠκοδομήθησαν ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μέχρι τοῦ ὀωδεκάτου αἰῶνος οἱ πάροι τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐξαπανῶντο πρὸ πάντων εἰς μοναστήρια, καὶ ἄλλα ἱδρύματα ἀσκητικοῦ βίου, εἰς ἃ οἱ χριστιανοὶ τῶν χρόνων ἐκείνων κατὰ τὸ πλεῖστον ἔρρεπον.

Οἱ μέγιστοι καθεδρικοὶ Ναοὶ τῆς Εὐρώπης, κατὰ τὸν νεώτερον Γοτθικὸν ρυθμόν, εἰσὶ προϊόντα τοῦ μέσου αἰῶνος· καὶ τινες τούτων ἀνέρχονται μέχρι τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος. Περὶ τοὺς χρόνους τούτους ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀρχιτεκτονικὴ ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς τελειότητος αὐτῆς. Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ γωνιαίου τόξου, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς περιόδου ταύτης, οἰκοδομαὶ ἀνηγέρθησαν, ὑπερβάλλουσαι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ ἀρχιτεκτονικὸν κάλλος πᾶσαι, αἵτινες μέχρι τότε εἶχον ἀφιερωθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας. Ὁ ρυθμὸς τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ὅστις ηὐδοκίμει κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον, ἐκαλεῖτο συνήθως Γοτθικὸς ἢ Νεογοτθικός, ἀλλὰ καταλληλότερον δύναται νὰ ὀνομασθῇ Γερμανικὸς ἢ Ἀγγλικός. Ὁ ρυθμὸς οὗτος ἐπεκράτει ἐν Γερμανίᾳ, Ὁλλανδίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Δανιμαρκίᾳ. Ἐκ τῶν χωρῶν δὲ τούτων εἰσήχθη εἰς Ἰταλίαν, Γαλλίαν καὶ Ἱσπανίαν. Τινὲς ὑποθέτουσιν ὅτι ἡ Σαξωνία εἶναι ἡ χώρα, εἰς ἣν ἡ ἀρχὴ τοῦ ρυθμοῦ τούτου δύναται νὰ ἀναχθῇ.

Ἀρχαιολόγοι τινὲς θεωροῦσι τὴν ὡραίαν ἀρχιτεκτονικὴν τῆς περιόδου ταύτης, ὡς αἰφνίδιον ἀποτέλεσμα, παραχθὲν ἐκ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ γωνιαίου τόξου· ἐν ᾧ ἕτεροι ἰσχυρίζονται, ὅτι ἦτο τὸ ἀποτέλεσμα βαθμιαίας βελτιώσεως τῆς τέχνης κατὰ τὸν ἑνδέκατον καὶ δωδέκατον αἰῶνα. Βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἀφ' οὗ ἐτελειοποιήθη μᾶλλον ἢ ἤττον ταχέως κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα, ὑπερίσχυσε σχεδὸν ἀποκλειστικῶς κατὰ τὸν δέκατον τετάρτον καὶ δέκατον πέμπτον.

Ἐγκαταλείποντες οὖν τὰς γνώμας τῶν διαφόρων ἀρχαιολόγων περὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ταύτης φέρε ἐξετάσωμεν περὶ τῆς κατὰ τὸν νέον Γοτθικὸν ρυθμὸν ἢ Γοτθικὸν ὀξυκόρυφον οἰκοδομίας, ἥτις, καίτοι ἔφθασεν, ὡς ἔφημεν εἰπόντες, εἰς τὴν πλήρη αὐτῆς τελειότητα κατὰ τὸν δεκάτην τρίτην καὶ δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, οὐχ ἧττον ὅμως ἔχει ἐλαφρόν, ἐλαύθερον καὶ ἀνεμόεντα χαρακτῆρα, καὶ τείνει πρὸς τὰ ἄνω, ὡς ἡ πίστις, ἥτις ἐγέννησεν αὐτήν. Ὁ δὲ κυριώτατος στολισμὸς αὐτῆς συνίσταται εἰς τοὺς εὐμήκεις πύργους, τῶν ὁποίων ἡ κορυφὴ ἀπολήγει εἰς μεγαλοπρεπὲς ἄνθος ἐν σχήματι σταυροῦ, ὅπως, ἐκτείνων τὰ φύλλα αὐτοῦ πρὸς τὸν οὐρανόν, ὑποσημαίνῃ τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρώπινος ἐπιθυμία οὐδέποτε δύναται νὰ καταφθάσῃ. Τὸ διάγραμμα τῆς ὅλης οἰκοδομῆς φέρει τὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ· τὸ δὲ ἀμυδρὸν σκότος προερχόμενον ἐκ τῶν ἐζωγραφημένων παραθύρων, πληροῖ τὴν ψυχὴν τοῦ προσευχομένου μὲ τὴν φρίκην τοῦ σεβασμοῦ ἐνώπιον τοῦ Παντοδυνάμου.

Ἀρχόμενοι δὲ τῆς περιγραφῆς τοῦ ἡγεμονικοῦ τούτου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου λέγομεν ὅτι οὗτος τυγχάνει τρίχωρος μετὰ τεσσάρων ὑψίλων στηριζομένων ἐπὶ παχυτάτων κιόνων κατὰ σειρὰν ἐκ δεξιῶν καὶ ἑτέρων ἀριστερόθεν. Ὁ Ναὸς οὗτος ἔχει μῆκος 50 γ. μ. πλάτος 25, καὶ ὕψος 25. Ἑκάστη στήλη ἔχει πάχος 4 γ. μ.

Οἱ τοῖχοι τοῦ ναοῦ τούτου περιεκοσμοῦντο ὑπὸ διαφόρων εἰκόνων καὶ ζωγραφιῶν, αἵτινες ἐν τῇ μεταβολῇ τοῦ Ναοῦ ἐχρίσθησαν παχυῇ λευκῇ ἀσβέστῳ· ἀφαιρουμένης δὲ ταύτης αἱ ζωγραφίαι εἰσὶ λίαν ἐμφανεῖς. Τὸ ἔδιμον τῆς διακοσμήσεως ὅλων τῶν τοίχων τῶν ἐκκλησιῶν δι' εἰκόνων παριστανουσῶν σκηνὰς καὶ χαρακτῆρας τῆς ἱερᾶς ἱστορίας εἰσήχθη βραδύτερον χάριν ἐκείνων, οἵτινες δι' ἀσθένειαν τοῦ νοὸς δὲν ἠδύναντο νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τοιούτων μέσων χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα τρώγοντες τὸν ἀπηγορευμένον καρπὸν· ὁ Ἰωσὴφ πωλούμενος ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν· ὁ Σολομὼν ἐγκαινιάζων τὸν αὐτοῦ ναόν· ἡ Μαρία καὶ τὸ νήπιον ὁ Ἰησοῦς· ὁ Σωτὴρ ἐκπνέων ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ταῦτα πάντα, ὡς ἱστορικαὶ ζωγραφίαι, προὐτίθεντο νὰ διατηρῶσιν ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁπλῶν πιστῶν πρόσωπα καὶ συμβάντα, καὶ ἰδίᾳ νὰ καθιστῶσιν ἱκανοὺς τοὺς ἀγραμμάτους ν' ἀναγινώσκωσιν ἐν τῇ εἰκόνι ἐκεῖνο, ὅπερ δὲν ἠδύναντο ν' ἀναγνώσωσιν ἐν τῇ βιβλίῳ. Τὸ ἔδιμον τοῦτο τοῦ διδάσκειν δι' εἰκόνων εἰσήχθη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τὸ τέλος τοῦ Γ'. αἰῶνος· καίτοι δὲ ἀναμφιβόλως τὸ μέτρον τοῦτο ἦτον ἄριστον, ὡς προελθὸν ἐξ εὐσεβοῦς πόθου ἐννοουμένου τέλους, ὅ ἐστι πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἀμαθῶν, κατέστη ὅμως βαθμηδὸν ἐπιζήμιον, καὶ πλήρες χειρίστων συνεπειῶν· συνταλέσαν πρὸς ἐπιτάχυνσιν ποικίλης δαιμονίας, ἥτις τότε προέβαινε γιγαντιαίως ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Τὸ ἔδαφος τοῦ Ναοῦ τούτου περιεκοσμοῦτο ὑπὸ λείων μαρμάρων ἐπιμελῶς κατεσκευασμένων. Τινὰ τῶν μαρμάρων τούτων εἶσιν ἐκτεθαμμένα καὶ γεγλυμμένα καὶ τυγχάνουσιν ἐπιτάφια ἐκεῖ ἐνταφιασθέντων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν. Ἐπιγραφαὶ καὶ ἀνάγλυφα ἀπετύπωσαν γράψαντες δὲ πιστοῖς καὶ συμπληρώσαντες τὸ ἐνόν, δύο ἐξ αὐτῶν κατὰ πρῶτον ὄμματα αὐτάς.

Ἐπιγραφὴ Α'.

Ici git damoizelle Mer.... la fille de judis.... S. Gui des Petis home de qui trespassa l'an de P in (carnation) CCC. CVLIII avi jours d' Aoust; que ait Parme. Amen.

Ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τούτου, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἐγγέγλυπται γυνὴ ἀνεῖδος ἔχουσα τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τῶν στέρνων. Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ μαρμάρου τοῦ τάφου φαίνεται ἀσπίς τις μετὰ σταυροῦ ἔχοντος σχῆμα σελήνους ὡς σήματα οἰκογενειακά. Ἡ δεσποινὶς αὕτη ἦν θυγάτηρ τοῦ Γοῦιλλελμου Petits· τοιοῦτον ὄνομα τοιαύτης οἰκογένειας ὑπάρχει ἐπὶ ἑτέρας ἐπιγραφῆς εὑρισκομένης τῷ Ἀνακτόρῳ τῆς Λευκωσίας.

Ἐπιγραφὴ Β'.

Ici git damoizelle Loze fille de S. Sermen, qui trespassa le jeudi, a II de Mars Pan de M. CCC. LXIII de que Dieu ait Parme. Amen.

Ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τούτου ἐγγεγλυμμένη γυνὴ τῆς ὁλόσωμος ἐφαπτομένας τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἄνω μέρους τοῦ μαρμάρου τούτου· ὑπάρχει σταυρὸς, καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας ἀσπίς τις γενεῆς.

Ὁ ἡγεμονικὸς οὗτος Ναὸς ἔχει δύο πλευρὰς ὡραίας μεγάλην πόρταν μένην ἐκ δύο φύλλων, δι' ἧς εἰσέρχονται τινων βαθμίδων ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ Ναοῦ θεν ἐπὶ τῆς μεγάλης πόλης ὑπάρχουσι κόνες τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ ἁγίων, οἱ ἀνδριάντες τῶν ἁγίων, κοσμήματα, ἀνάγλυφα καὶ σύμβολα, ἅτινα ἀναθῶσιν ἄνωθεν ἑκάστης κορυφῆς, ἀλλ' πάντοτε σχέσιν πρὸς σταυρόν τινα. Τοῦτο σημαίνουσι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ τάσιν τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τὸ θεῖον. Ἐκτὸς τούτων ὑπῆρχε καὶ ἕν σημεῖον τῆς Ἐνετικῆς δυναστείας. Ἐν ᾧ βολῇ ὅμως τοῦ Ναοῦ ὀλίγον ταῦτα καὶ ἐφηνον.

Ἐκτὸς τῆς πόλης ταύτης ὑπάρχει πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος· ἄνω τούτου τοῦ Ναοῦ ὑπάρχει καὶ ἰδιαιτέρα θύρα, ἐν ᾗ ἱερὸς τελετάς, ὡς καὶ δεξιόθεν ἑτέρα θύρα θέσει, φέρουσα τὰ ἡγεμονικὰ ἐμβλήματα· ἐκάθητο ὅπασα ἡ ἡγεμονικὴ οἰκογένεια ἀκρόασιν τῆς θείας λειτουργίας· αὕτη τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Σολεῖον καὶ σκεπ διὰ δρυρράκτου χωρίσματος.

Ἐξωθεν τοῦ Ναοῦ τούτου σώζονται τοι, οἵτινες ἐχρησίμευον ὡς κωθωνοστάσια διεκρίνοντο ἐπὶ στερεᾷ καὶ ἐπιθέλητ

σκευῇ. Ἐπὶ τοῦ κωδωνοῦ τοῦ Ναοῦ ὑπῆρχεν ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ, ἧς ποιεῖται μνείαν ἀρχαῖός τις συγγραφεύς·

Laudo Deum verum, plebem voco, congrego clerum.

Ἐπαινῶ τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καλῶ τὰ πλήθη, συνάγω τὸν κλῆρον."

Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τούτου ὑπῆρχε βιβλιοθήκη τις περιέχουσα τὰ πρὸς χρῆσιν τοῦ Ναοῦ ἀναγκαῖα βιβλία, σχόλια, ὁμιλίας, κατηχήσεις καὶ ἄλλα θεολογικὰ συγγράμματα μεγάλης σημασίας.

Ἐκτὸς τῶν τοίχων τοῦ Ναοῦ ὑπάρχει ὁ πρόναος καὶ τὰ πρόθυρα περιλαμβάνοντα τὰς αἰθούσας καὶ τὰ περιστύλια, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὸ ἐξωτερικὸν μέρος ἤτοι τὸ μέτωπον τοῦ νάρθηκος. Ἐνταῦθα τὸ πάλαι ἀπετίθεντο καὶ τὰ σώματα τῶν νεκρῶν, περὶ τοὺς ὁποίους ἐγίνοντο καὶ ἀγρυπνίαι, ἤτοι δεήσεις ὑπὲρ αὐτῶν μέχρι τοῦ ἐνταφιασμοῦ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἔστωσαν ἅλις περὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν ἔποψιν.

Ἐν Κύπρῳ.

Χρ. Παπαδόπουλος (Δικαστής).

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΟΣ DICKENS ΚΑΙ Η ΓΑΛΗ ΤΟΥ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 141.)

Ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ ἀγγλικοῦ Περιοδικοῦ Cornhill Magazine ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ διασήμου μυθιστοριογράφου Dickens, καὶ αὕτη δόκιμος συγγραφεύς, ἔγραψεν ἄρθρον ἐπιγραφόμενον "Ὁ Κάρολος Dickens ἐν οἴκῳ". Ἐν τῷ ἄρθρῳ δὲ τούτῳ διηγεῖται μετὰ πολλῆς χάριτος διάφορα ἀνέκδοτα ἐκ τοῦ βίου τοῦ ἐξόχου συγγραφέως, ἐν οἷς καὶ τὸ ἑπόμενον· "Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ του καναρίου Dick ὁ πατήρ μου ἔλαβε δῶρον ὡραιοτάτην λευκὴν γαλῆν. Ἡ γαλῆ αὕτη ἦτο ἀγαπητὴ εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας, ἰδίως δὲ εἰς τὸν πατέρα μου, παρ' ᾧ συνήθως ἔμενε καὶ ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ. Τόσον πολὺ δ' ἐσυνέθισεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ὥστε καὶ ὅτε ποτὲ ἀπέκτησε μικρά, ἐνδεῖ νὰ τὰ ἔχῃ ἐκεῖ· μάτην τῇ ἠτοιμάσθη μικρὸς κάλαθος ἐν τῷ μαγειρείῳ· ἡ γαλῆ ἐλάμβανε διὰ τοῦ στόματός της ἓν πρὸς ἓν τὰ μικρά της καὶ τὰ μετέφερεν εἰς τὸ σπουδαστήριον, ἔνθα προσέβλεπε τὸν πατέρα μὲ βλέμμα τόσον ἱκετευτικόν, ὥστε ἐπὶ τέλους καὶ ὁ πατήρ μου διέταξε νὰ φέρωσι τὸν κάλαθον εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἔνθα καὶ ἔμενε διαρκῶς. Ἀφ' οὗ τὰ μικρὰ ἀνεπτύχθησαν ἤρξαντο γινόμενα ἄτακτα καὶ ζωηρά· ἀνερριχῶντο εἰς τὰ παραπετάσματα, ἀνήρχοντο εἰς τὸ γραφεῖον, ἔπαιζον μὲ τὰ βιβλία. Ὁ πατὴρ ἠρέσκετο εἰς τὰ παιγνίδιά των καὶ τὰ ἄφινεν ἐλεύθερα. Τέλος αἱ μικραὶ γαλαῖ ἐδωρήθησαν εἰς συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ μία μόνον ἐξ αὐτῶν παρέμεινεν ἐν τῷ οἴκῳ. Ἤτο ἡ γαλῆ αὕτη ζῶον ὅλως ἔκτακτον· κοψὴ ἐκ γενετῆς δὲν ἔλαβεν ὄνομα, ἀλλ' ἐκαλεῖτο παρὰ τῶν ὑπηρετῶν "ἡ γαλῆ τοῦ κυρίου" καὶ τοῦτο ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν μεγάλης ἀφοσιώσεώς της. Πανταχοῦ τὸν παρηκολούθει, εἰς τὴν αἴθουσαν, εἰς τὸ ἐστιατόριον, εἰς τὸν κῆπον, καὶ ὁσάκις ἦτο ἐνησχολημένος ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του, ἐκάθητο ἡ πιστὴ γαλῆ πλησίον του. Ἐσπέραν τινὰ ὁ πατήρ μου ἀνεγίνωσκε μόνος ἐν τῷ γραφείῳ του παρὰ μικρὰν τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἔκαιε λυχνία. Αἴφνης ἡ λυχνία ἐσβέσθη. Ἐλκυόμενος ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως ὁ πατήρ μου ἤναψε πάλιν τὴν λυχνίαν χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ πῶς εἶχε σβεσθῆ, καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ἀνάγνωσιν. Μετ' ὀλίγον παρετήρησεν ὅτι τὸ φῶς πάλιν καθίστατο ἀμυδρόν· τότε ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδεν ὅτι ἡ γαλῆ προσβλέπουσα αὐτὸν προσεπάθει διὰ τοῦ ποδός της νὰ σβέσῃ τὴν λυχνίαν, θέλουσα οὕτω νὰ ἐκφράσῃ εἰς τὸν κύριόν της ὅτι ἦτο ὥρα ν' ἀφήσῃ πλέον τὴν ἀνάγνωσιν. Ὁ πατήρ μου ἐνόησε τοῦτο, ἔκλεισε τὸ βιβλίον καὶ ἐξῆλθε· τὴν ἐπιοῦσαν διηγήθη ἡμῖν γελῶν τὸ ἀνέκδοτον τῆς μικρᾶς, ἀγαπητῆς του γαλῆς. Τὴν σκηνὴν ταύτην παριστᾷ ἡ παρατεθειμένη εἰκών.

ΕΝ ΤΗι ΚΕΝΤΡΩΑι ΑΦΡΙΚΗι.

(Συνέχεια.)

— Οἱ ἄνθρωποί σου εἶναι ὅλοι ἐν τοῖς πλοίοις;

— Ὄχι· ἀπέστειλα τὸν Δαοὺδ καὶ τὸν Δζεμέλ. Ἐδῶν εἰς Βελένιαν νὰ ζητήσωσι ξυλείαν οἰκοδομήσιμον.

— Φίλε Vaudey, πολὺ σπεύδεις, νομίζω, ν' ἀποβιβάσῃς τὰ πράγματά σου.

— Ναί, διότι διάζομαι νὰ ἐγκατασταθῶ· συλλογίσου τὶ σκοπεύω νὰ κάμω. Πρόκειται νὰ διερευνήσωμεν τὸ ῥεῦμα τοῦ Ἀβοὰδ διὰ ξηρᾶς καὶ πέραν τοῦ Ισημερινοῦ καὶ ἐκεῖθεν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν διὰ Ζανζιβάρης. Ὁ Ἀμβρόνιος θὰ μὲ παρακαλουθήσῃ εἰς τὴν ἐκδρομὴν ταύτην, ὁ δὲ Ἰούλιος θὰ ἔλθῃ μετά τινας μῆνας. Ἡ ἐπιχείρησίς μας αὕτη θὰ ἔχῃ τὰ λαμπρότερα ἀποτελέσματα· εἰς ἐμὲ καὶ εἰς τοὺς ἐμοὺς θὰ φέρῃ πλοῦτον καὶ δόξαν!

* * *

Ἡ χώρα ἅπασα ἐφαίνετο ὡσεὶ φλεγομένη· ὁ οὐρανὸς ἦτο καταπόρφυρος, καὶ ὁ ὁρίζων ἔπλεεν ἐν νεφέλαις αἵματος. Τὸ βαθὺ τοῦτο ἐρυθρὸν χρῶμα ἐγένετο ἀσθενέστερον πρὸς τὸ ζενίθ καὶ ἐλάμβανε βαθμηδὸν χροιὰν ῥοδόχρουν. Ὑπὸ τοιοῦτον οὐρανὸν ὁ ποταμὸς ἐφαίνετο κατάγων οὐχὶ ὕδωρ ἀλλὰ ῥευθίνια ἀναλελυμένα· τὰ κύματα αὐτοῦ ἐστέφοντο διὰ χρυσοῦ ἀφροῦ καὶ πρὸς τὰς ὄχθας τὰ ὕδατα ἐλάμβανον βαθὺ ὑσγινον χρῶμα. Οἱ πέριξ βράχοι ἐφαίνοντο ὡσεὶ κοράλλινοι· ὄγκοι καὶ μακρόθεν τὰ ὄρη εἶχον τὸν γλυκὺν χρωματισμὸν τοῦ Παρίου μαρμάρου.

Ἐλεγέ τις ὅτι ἀναλελυμένος χρυσὸς ἐχύνετο ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅτι, κατὰ παράδοξον φαινόμενον, ἡ ὅλη φύσις ἦτο κεκορεσμένη τοῦ θαυμασίου τούτου ἐρυθροῦ χρώματος.

Ἐνώπιον τοῦ λαμπροῦ τούτου θεάματος ὁ Vaudey, ἱστάμενος εἰς τὴν πρῴραν τῆς δαχαβίας του, ὀψηλὸν κρατῶν τὸ μέτωπον καὶ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἦτο δεδυθισμένος ἐν ἐκστάσει θαυμασμοῦ. Βραδέως ἔδυεν ὁ ἥλιος τατυλιγμένος ἐντὸς ἐρυθρᾶς ὁμίχλης, καὶ βαθμηδὸν τὰ νέφη μετέβαλλον χρωματισμόν· αἴφνης ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου ἐξηφανίσθη καὶ ἀποτόμως ὡς διὰ μαγικῆς προκλήσεως ῥάβδου ἐπήλθεν ἡ νὺξ μὲ τὰ σκότη της, μὲ τὴν γλυκεῖαν αὐτῆς σιγήν, μὲ τὴν δροσερὰν αὐτῆς αὔραν.

Τότε ὁ Vaudey, ἐρείδων τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τῆς χειρός, ὕψωσε τὸ βλέμμα του καὶ εἶδε τοὺς ἀστέρας λάμποντας ἐν τῇ ἀχανεῖ ἐκτάσει. Ἐτέρπετο εἰς τὴν ὡραίαν ταύτην νύκτα· ἐρέμβαζε· τὸ πνεῦμά του ἐπεκαλεῖτο ἀρχαίας ἀναμνήσεις, τὴν εὔθυμον παιδικήν του ἡλικίαν, τοὺς χρόνους τοῦ μαθητικοῦ του βίου, τὸν πρῶτον ἔρωτά του, τὰς εἰκόνας τῶν διαφόρων φίλων, οὓς κατὰ καιροὺς ἀπέκτησεν...

Ναί, τὴν μακρὰν εὑρισκομένην πατρίδα, τὴν δεκατιαθεῖσαν οἰκογένειαν, τοὺς ἀποθανόντας φίλους, τοὺς λησμονηθέντας ἔρωτας, τὰ ὑποσταντα παθήματα, τὰς διαβατικὰς εὐτυχίας — πάντα τὰ συγκεχυμένα ταῦτα τοῦ παρελθόντος πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἐμφανίζονται ἡμῖν καὶ μᾶς δεικνύουσιν ὡς ἐν μαγικῷ κατόπτρῳ τὰς παρελθούσας εὐτυχεῖς καὶ δυστυχεῖς ἡμέρας — πάντα εἶδεν ὁ Vaudey κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐπὶ τοῦ ἐλαφροῦς ἐπὶ τοῦ Νείλου κυλινδουμένου πλοίου του, τὸ ὁποῖον ἔδη ἦτο ἡ πατρίς του.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ζωηρὰ πυρὰ ἔλαμψεν ἐπί τινος τῶν ὑψωμάτων, τῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Λάρδου κειμένων. Σχεδὸν ταυτοχρόνως ἐφάνησαν καὶ ἄλλαι πυραὶ εἰς τὴν πεδιάδα. Ταῦτα ἦσαν ἀναμφιβόλως συνθήματα. Ἐντὸς μιᾶς ὥρας ὁ πρόξενος ἐμέτρησε τεσσαράκοντα πυρὰς εἰς διαφόρους διευθύνσεις. Αἴφνης αἱ πυραὶ ὅλαι ἐσβέσθησαν, χωρὶς ποσῶς νὰ διαταραχθῇ ἡ ἡσυχία.

Ἄκων ὁ Vaudey κατελήφθη ὑπὸ ἀορίστου τινὸς ἀνησυχίας· καλῶς ἐγνώριζεν ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων, φιλοπόλεμοι καὶ φιλέκδικοι εἰς ἄκρον, εἶναι ἀσπονδοι τῶν Εὐρωπαίων ἐχθροί. Ἀλλ' ἡ ἀνησυχία του διεσκεδάσθη, ἅμα ἐσυλλογίσθη ὅτι τὰ πλοῖα τῶν ἐμπόρων καὶ ὁ ἴδιος αὐτοῦ στολίσκος ἀρκούσας παρεῖχον δυνάμεις πρὸς ἀπόκρουσιν ἐπιθέσεως, καὶ μὴ ἀκούων τὸν κρότον τοῦ "πολεμικοῦ τυμπάνου" ἐγέλασεν ἐπὶ τέλους διὰ τὸν μάταιον φόβον του. Ἀνέλαβεν ἑπομένως πάλιν τὸ νῆμα τῶν ῥεμβασμῶν του. Τότε κατελήφθη ὑπὸ ἀνεκφράστου μελαγχολίας καὶ μετ' ὀλίγον αἰσθανόμενος κόπωσιν ἐκοιμήθη, τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τοῦ θραχίονός του στηρίζων. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἔμεινε μέχρι τῆς πρωΐας, ἡσύχως μὲν κοιμώμενος ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων πλήρεις δακρύων ὡσεὶ στενοχωρούμενος ὑπὸ ὀλιβερῶν ὀνείρων.

Αἱ πρῶται τῆς ἡμέρας ἀκτῖνες ἐφώτιζον τὸ ὠχρὸν αὐτοῦ πρόσωπον. Μὲ τὸ πρῶτον κελάδημα τῶν πτηνῶν ἐξύπνησε κεκοπιακώς, σκυθρωπός, καὶ ἡ φύσις, φωτιζομένη ὑπὸ τῶν ζωηρῶν τῆς πρωΐας ἀκτίνων, τῷ ἐφάνη ψυχρὰ καὶ νεκρά. Εἶχεν ἀπολέσει τὴν ἐντύπωσιν τοῦ ὡραίου, τὸ αἰσθημα τῆς χαρᾶς.

Ὁ ἀνεψιός του ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ μέλις εἶχον ἀνταλλάξει ὀλίγας λέξεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ὁ Vaudey ἔκυψε καὶ παρετήρησε τὸ καθαρὸν τοῦ Νείλου ὕδωρ· μακρόθεν ἐφαίνετο τὸ λευκὸν ἱστίον λέμβου.

— Νὰ ἴδῃ ὁ ἄνθρωπός μας; ἀνέκραξεν ὁ πρόξενος· πῶς ἔρχεται τόσον ἐνωρίς;

Ὁ Ἀμβρόσιος ἔλαβε ναυτικὸν δίοπτρον καὶ παρετήρησε τὴν λέμβον, ἣν βοηθητικὸς ὤθει ἄνεμος.

— Εἶναι ὁ Χαμδῆς; ἠρώτησεν ὁ Vaudey, συνοφρυούμενος. Εὗρε λοιπὸν εἰς Λούγουγλον ἱστιοφόρον λέμβον; . . . Πράγματι ἐκεῖ εὑρίσκετο τοιαύτη λέμβος καὶ τὸν διέταξα νὰ τὴν φέρῃ . . .

— Ναί, θεῖε, εἶναι ὁ Χαμδῆς.

---

*) Τὸ ἐπειδόδιον τοῦτο τῆς Ἐπικηδείου μελῳδίας ἀφηγήθημεν ἐν τινι τῶν ἀρχαιοτέρων τευχῶν τοῦ "Ἑσπέρου". Εἶναι διήγημα εἰς ἄκρον συγκινητικὸν καὶ ἀπεικονίζον τὴν λεπτὴν καὶ εὐγενῆ τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ ψυχήν.

— Διατὶ ὁ δὸν Ἄγγελος μοὶ ἐσύστησε νὰ δυσπιστήσω πρὸς αὐτόν; ἐπανέλαβεν ὁ Vaudey ἐξαπτόμενος.

Ὁ Ἀμβρόσιος ἐταράχθη βλέπων τὸν θεῖόν του ἐν τοιαύτῃ ἐξάψει· τὸν ἔβλεπε περιπατοῦντα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος χωρὶς οὐδόλως νὰ προσέχῃ, ὡς ἐσυνείθιζεν, εἰς τὰς κινήσεις τῶν ὑπηρετῶν του καὶ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες εἶχον ἤδη ἀρχίσει τὰς ἐργασίας των.

— Πράγματι δὲν δύναμαι νὰ ἐξηγήσω πῶς μὲ κατέλαβε τοιοῦτος φόβος, εἶπεν αἴφνης ὁ Vaudey σοβαρῶς. Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ λέμβος θὰ μᾶς φέρῃ δυστυχίαν.

Κατὰ παράδοξον σύμπτωσιν καὶ χωρὶς νὰ κρατήσῃ τὸ τύμπανον τῶν ἀρχηγῶν τῶν Βάρρου, ἡ ὄχθη ἐπλημμύρησε βαθμηδὸν μαύρων, οἵτινες ἤρχοντο κατὰ ὁμάδας, ὡπλισμένοι διὰ τῶν δοράτων καὶ τῶν βελῶν των· οὐδὲν ὅμως ἐν τῇ στάσει των ἐνέφαινε διαθέσεις ἐχθρικάς. Σιωπηλοί, ἀδιάφοροι κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξηπλοῦντο ναγκελῶς ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν ὀξυφυλλίκων καὶ τῶν κομμιοφόρων ἀκακιῶν· τινὲς ἔτρωγον· αἱ γυναῖκες ἔπαιζον μὲ τὰ μικρὰ παιδία· ἄλλοι δὲ ἐχόρευον. Ὁ Vaudey ἀναγνώρισε τοὺς ἐγχωρίους ἕλων τῶν πέριξ μερῶν, τοὺς κατοίκους τοῦ Ὀλίβου, τοῦ Λουγούγλου, τῆς νήσου Βός, τῆς Βελένιας, τοὺς Βάρρο, τοὺς Χίρσους καὶ τινας Ἐλουατζήδας, κρατοῦντας ῥόπαλα. Ἡ παρουσία τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παίδων, οἵτινες οὐδέποτε τοὺς παρακολουθοῦσιν εἰς τὰς πολεμικὰς ἐκστρατείας των, παρεκώλυσε τὸν πρόξενον νὰ λάβῃ τὰς δεούσας προφυλάξεις· ἐνόμισεν ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι συνήρχοντο ὅπως τελέσωσιν ἑορτήν τινα, ὡς τοῦτο συχνὰ πράττουσιν. Καὶ πραγματικῶς οἱ μαῦροι ἤρξαντο ᾄδοντες καὶ γελῶντες ἐν χορῷ. Οἱ ἀρχηγοὶ μετέδοινον πρὸς τοὺς διαφόρους ὁμίλους, συνδιελέγοντο πρὸς τοὺς καπνίζοντας ἄνδρας, ἐν ᾧ αἱ γυναῖκες ἐχόρευον ἀκαπέμπουσαι λίξεις; φωνάς. Τινὲς αὐτῶν ἐπλησίαζον εἰς τὴν ὄχθην καὶ παρεκάλουν τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Vaudey νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὰς δέλτινά τινα ἀντικείμενα.

Ἀλλ' ὁ πρόξενος εἶχε διατάξει ν' ἀνασύρωσι τὰς κλίμακας καὶ ν' ἀναβάλωσι τὴν ἐκφόρτωσιν τῶν πραγματειῶν. Ἐφοβεῖτο μὴ ἐπέλθῃ τυχαία τις ῥῆξις καὶ ἐπροτίμα ν' ἀπολέσῃ μίαν ἡμέραν καὶ ν' ἀναβάλῃ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἐργασίαν, ἤτις ἄλλως εὐκόλως θ' ἀποπερατοῦτο. Ἀπὸ τοῦ πλοίου του παρετήρει τὰς κινήσεις τοῦ πλήθους, ἀφ' οὗ ἑκατὸ περίπου μέτρα τὸν ἐχώριζον, διότι τὸ μέρος, ἔνθα ἦσαν συνηγμένοι οἱ μαῦροι εὑρίσκετο ὀλίγον ἀνωθεν τῆς θέσεως, ἐν ᾗ εἶχεν ἀγκυροβολήσει ὁ στολίσκος καὶ ἀπέναντι τοῦ τὴν προτεραίαν κατασκευασθέντος παραπήγματος. Αἱ σταναὶ ὁδοὶ τοῦ Γονδοκόρου ἔβριθον ἀνθρώπων· ὅλοι οἱ κάτοικοι ἐξήρχοντο τῶν καλυβῶν των καὶ συνηθροίζοντο κατὰ οἰκογενείας ἔμπροσθεν τῶν μικρῶν κηπαρίων.

— Εἶναι τοὐλάχιστον δισχίλιοι τὸν ἀριθμόν, εἶπεν ὁ Vaudey πρὸς τὸν ἀνεψιόν του. Παράδοξον, ὅτι αἱ τρεῖς εὐρωπαϊκαὶ δαχαβίαι, αἵτινες χθὲς ἦσαν ἠγκυροβολημέναι ἐνταῦθα, ἀνεχώρησαν χωρὶς νὰ μᾶς εἰδοποιήσωσι. Καλὸν εἶναι νομίζω νὰ ὑψώσωμεν τὴν σημαίαν μας.

— Ἴσως ἐκλάθωσι τοῦτο οἱ μαῦροι ὡς ἐχθρικὴν κατ' αὐτῶν διαδήλωσιν, παρετήρησεν ὁ Ἀμβρόσιος.

— Ἔχεις δίκαιον, ἀπεκρίθη ὁ πρόξενος λακωνικῶς.

Καὶ μετέβη πρὸς τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου σύννους. Ἡ μακρόθεν φαινομένη λέμβος ἔπλεε πλησίαστος. Ἦτο πράγματι ἡ λέμβος τοῦ Χαμδῆ. Οὗτος, τετυλιγμένος εἰς τὸ λευκὸν αὐτοῦ θωρηνούζιον, ἐφαίνετο κοιμώμενος ἐν τῇ λέμβῳ· οἱ κωπηλάται ἡσύχαζον· ἀνὴρ δέ τις ἐκράτει τὸ πηδάλιον, ἐν ᾧ ἕτεροι δύο ἄνδρες ὀρθοὶ πλησίον τοῦ ἱστοῦ ἠρείδοντο ἐπὶ τῆς καραβίνας των.

Ἡ λέμβος διέβαινε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν πλησίον τοῦ μέρους, ὅπου ἦτο συνηγμένον τὸ κραυγάζον καὶ εὐθυμοῦν πλῆθος τῶν μαύρων. Αἴφνης ἐφάνη ὁ Χαμδῆς ἐγειρόμενος καὶ χαιρετίζων τοὺς μαύρους, οἵτινες τὸν ἀντεχαιρέτιζον διὰ χειρονομιῶν. Ὁ Χαμδῆς ἔδωκε διαταγήν τινα, καὶ δύο τῶν Νουβίων του σκοπεύσαντες ἔρριψαν τὰ ὅπλα. Ἀμέσως ἠκούσθη μέγας ἀλαλαγμός· τὸ πλῆθος ἐκινήθη, ἐσκορπίσθη καὶ ὀπισθοδρόμησεν. Ὁ Vaudey καὶ ὁ ἀνεψιός του εἶδον μετ' ἀπελπισίας δύο παιδία κατακείμενα αἱματόφυρτα· τὸ μὲν πληγὲν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἦτο νεκρόν· τὸ δὲ ἄλλο πληγωθὲν κατὰ τὸν πόδα ἐξέπεμπε σπαραξικαρδίους κραυγάς.

Ἡ ταραχὴ ἦτο ἀπερίγραπτος· φωναὶ ἄγριαι ἀντήχουν πανταχόθεν. Ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ οἱ Βάρρου εἶχον ἑτοιμάσει τὰ τόξα των καὶ νέφος βελῶν ἐκάλυψε τὴν λέμβον τοῦ Χαμδῆ. Καὶ αἱ γυναῖκες ἐξεσφενδόνιζον κατὰ τῆς λέμβου ὅ,τι εὕρισκον. Ὁ Χαμδῆς — καὶ ὁ Vaudey τὸν ἤκουεν — ἐμπόδισε τοὺς ἀνθρώπους του ἀπὸ τοῦ ν' ἀπαντήσωσιν εἰς τὴν ἐπίθεσιν καὶ διέταξε τοὺς κωπηλάτας νὰ ἀναλάβωσι τὰς κώπας· ἀλλ' ἤδη ἑκατοντάς περίπου μαύρων εἶχε ῥιφθῆ εἰς τὸν ποταμὸν καὶ κατεδίωκε τὴν λέμβον. Ταὐτοχρόνως ἄλλοι μαῦροι ἔτρεχον πρὸς τὸ παράπηγμα. Ὁ Χαναγωί, ὅστις μετὰ δύο σκοπῶν εὑρίσκετο ἔξωθεν τοῦ περιφράγματος, ἔπεσε πληγεὶς ὑπὸ οἰκοσόδα δοράτων. Οἱ Νούβιοι ἐγέμισαν πάλιν τὰ ὅπλα των καὶ ἔρριψαν αὐτά. Οἱ ἐπὶ τῆς δαχαβίας στρατιῶται χωρὶς νὰ περιμείνωσι διαταγήν τινα, καὶ μὴ ὑπακούοντες εἰς τὸν κύριόν των, ὅστις ἠπείλει μὲ θάνατον πάντα παρακούοντα, ἠθέλησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς βοήθειαν τῶν συντρόφων των. Ὁ τουφεκισμὸς καθίστατο γενικός. Ἤδη οἱ μαῦροι, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μέδιν, ἐπολιόρκουν τὸ παράπηγμα.

Ὁ Vaudey ἐπλήρωσε τὰ θυλάκιά του φυσιγγίων, ἔλαβε τὰ πιστόλιά του καὶ εἶπε·

— Πηγαίνω!

— Καὶ ἐγώ! προσέθηκεν ὁ Ἀμβρόσιος ἁρπάζων πλατεῖαν μάχαιραν.

Ὁ Vaudey ἀπέκρουσε τὸν ἀνεψιόν του.

— Σοὶ ἐπιτάττω νὰ μείνῃς, τῷ εἶπεν ἀποτόμως. Πῶς, θέλεις νὰ παραδώσῃς τὴν δαχαβίαν, τὸ φορτίον της, τὸ πλήρωμά της εἰς τὴν διάκρισιν τῶν λησταῖν τούτων; . . . Ἐπιτήρησον ὅσα σοὶ ἐμπιστεύομαι καὶ μὴ μὲ ἀναγκάσῃς νὰ μετανοήσω.

Καὶ παρὰ τὴν ῥητὴν ταύτην διαταγὴν ὁ νεανίας ἠθέλησε νὰ παρακολουθήσῃ τὸν θεῖόν του. Οὗτος ἠναγκάσθη νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν· δύο Νοῦβιοι τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐκράτησαν ἀκίνητον.

Ὁ Vaudey ἔσπευσε πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας τὸ παράπηγμα, παρακολουθούμενος ὑπὸ ὀλίγων μόνον ἀνδρῶν. Ἡ παρουσία του κατέπαυσεν ἐν ἀρχῇ τὴν ἔξαψιν· οἱ μαῦροι ὑπεχώρησαν ἐνώπιόν του. Αἴφνης ἐφάνη ὁ Μέδης, ἔχων τὰς χεῖρας καὶ τὸ στῆθος αἱματοφύρτους ἐκ τοῦ αἵματος τῶν θυμάτων. Ἐπορεύθη κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν Vaudey καὶ ἐξεσφενδόνισε κατ' αὐτοῦ βέλος ἐξ ἐκείνων, δι' ὧν θηρεύονται οἱ ἐλέφαντες· ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ. Ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς δαχαβίας, ὅπου ἐκρατεῖτο σφιγκτῶς ὑπὸ τῶν Νουβίων, ὁ Ἀμβρόσιος ἐν ἀπελπισίᾳ καὶ ἐξάλλῳ ὀργῇ παρίστατο μάρτυς τῆς ἀγρίας ἐκείνης σκηνῆς.

Αἴφνης εἶδεν ὁ Ἀμβρόσιος τοὺς μαύρους φεύγοντας καὶ σχηματίζοντας μέγαν κύκλον, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου ἵστατο μόνος ὁ Vaudey μὲ τοὺς ἀπαδούς του. Πανταχόθεν ἐρρίπτοντο κατ' αὐτῶν θέλη καὶ δίστομαι μάχαιραι ἐν ᾧ πάνων· οὗτοι δὲ ὑπεχώρησαν πρὸς τὸν ἀφήσαντες ἕνα τῶν στρατιωτῶν ἐπιτεθ γωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ὁ πρόξενος νωσε τὰ δύο πιστόλιά του καὶ δύο τῶν ἔπεσαν. Τότε οἱ ἄγριοι ἐπέπεσαν καὶ καὶ φρικώδης ἐπῆλθε συμπλοκή. Ἐν ἔπλεον αἱματόφυρτα πτώματα. Μετ' ὀλ μαῦροι ὑπεχώρησαν, ἐγκαταλείποντες ὄχθης πολλοὺς φονευμένους. Ὁ Vaudey εἶχε γείνει ἄφαντος.

Καθ' ἣν στιγμὴν τὸ ἀπαίσιον νέω προσήγγιζεν εἰς τὸ τέλος του, οἱ Νοῦβιοι ἐκράτουν τὸν Ἀμβρόσιον παρὰ τὰς κρ του καὶ παρὰ τὰς προσπαθείας του τῶν χειρῶν των, τὸν ἄφησαν ἐλεύθερ ἦτο πλέον φεῦ· καιρὸς νὰ δοθῇ βοήθ δυστυχῆ πρόξενον· ἔπρεπε νὰ λαμβ περὶ διασώσεως τοῦ πληρώματος καὶ μέσων τῆς ἀμύνης, καθότι οἱ μαῦροι, ἀ λως, εἶχον ἀποσυρθῆ ὅπως σχεδιάσω θεσιν.

Ἀδύνατον εἶναι νὰ περιγράψωμεν μον, τὴν ὀργήν, τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ὅστις ἵστατο μόνος ἐν μέσῳ εἰκοσάδ καὶ ὑπηρετῶν, παραλελυμένων ὑπὸ τ Ἐν στιγμῇ ἡσυχίας οἱ ναῦται τοῦ μετέδοσαν πάντες ἐπὶ τῆς δαχαβίας ἀπεσύρθη τῆς ὄχθης ἐγκαταλείποντ λάβους κενὰς καὶ τὰ φριχώδη σμένα πτώματα δέκα ἢ δώδεκα Νο

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν οἱ μαῦροι ἀπ καὶ δὲν ἐφάνησαν ἢ περὶ τὸ ἑκατ παντοχόθεν προσήλθον ἄθρόοι, πάν θεῖς ὄσον καὶ τὴν πρώτην ἄφοντες τ αὐτῶν ἄμματα. Τὸ στίφος τοῦτο, ἐκ τοῦ χυθέντος αἵματος καὶ τὴς κλαγγασίας, διηρέθη ἐν θορυβ Οἱ μὲν ἤθελον ἀμέσως νὰ ἐπιτεθῶ πλοίων, οἱ δὲ ἤθελον νὰ περιμείνω ραν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ὑπερίσχυ μολυσῆσαι γέροντός τινος, ὅστις τοὺς ἐ ὅτι τοῦ ἀπαγορεύετο νὰ πολεμῶσι νυκτός.

Ἐπὶ τῆς δαχαβίας συνεκροτήθ λιον. Ὁ Ἀμβρόσιος, κατακυριεύων τὴν δὲν ἐπαίρετο ἢ περὶ τῶν μέσων τῆς τοῦ πληρώματος. Συνεβουλεύετο τὸ τοὺς ἀρχαιοτέρους ὑπηρέτας τοῦ Ἕκαστος ἔλεγε τὴν γνώμην του· οἱ μ τεινον νὰ φύγωσι ἐν νυκτὶ διὰ τῶν ἐλ νοντες καὶ πλοῖα καὶ πραγματεῖας· οἱ μελέτων νὰ μεταβῶσιν εἰς Λούγουγλ τεύσωσιν ἐκεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τ παίων ἐμπόρων. Ἀλλ' ὁ Ἀμβρόσιος ἀπολέσει πᾶσαν ἐλπίδα ν' ἀνεύρῃ τὸν ζῶντα ἔτι. Ὁ νεανίας διέτασε νὰ ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κιβώτιον περιέ λίβρας πυρίτιδος. Ἤνοιξε τὸ κιβώτιο καὶ ἐξέφρασεν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν τὴν τοῦ ν' ἀνατιναχθῇ εἰς τὸν ἀέρα, ἀν ἀ ἤθελον κυριεύσει τὴν δαχαβίαν, ἤ τε ἀφρόνως οὕτω φορτωμένη δὲν ἠθέλησ ἔλθῃ τὰ ἀδυθῆ τοῦ ποταμοῦ μέρη.

Οἱ Βάρρο, ἀναβαλόντες διὰ τὴν ἐπ τὴν ἐπαναλήψιν τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἐπ νὰ διανυκτερεύσωσιν ἐπὶ τῆς ὄχθης ἐπ λιον ἐπιτρήψωσι τὰς κινήσεις τῶν ἀλ τοῦ Vaudey. Ἤναψαν μεγάλας πυρὰς κ πλώθησαν παρ' αὐτάς, συζητοῦντες ἐν χαίροντες ἐπὶ τῇ ἐλπίδι λείας πλουσ Μέδης καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Λέβαρ πεντο ἡσύχως μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τῶν καὶ τῆς Βελένιας, τρώγοντες ὑφῆν σ

Μίαν περίπου ὥραν μετὰ τὴν δύσιν τ

ὁ Ἀμβρόσιος εἶδεν ἀπερχόμενον τῆς ὄχθης παρὰ τὸ Γονδοκόρον μικρὸν ἐλαφρὸν ἀκάτιον τὸ ὁποῖον ἀθορύβως προσήγγισεν εἰς τὸ πλοῖον. Ἐν τῷ ἀκατίῳ τούτῳ ἦσαν δύο ἄνδρες, ἐν οἷς ὁ ἄγρυπνος φύλαξ ἀνεγνώρισε τὸν Δαοὺδ καὶ Τζεμέλ-Ἐδδίν, τοὺς δύο Ἄραβας, οἵτινες τὴν προτεραίαν εἶχον ἀπέλθει εἰς Βελένιαν.

— Διατὶ ἐπανῆλθετε; τοὺς ἠρώτησεν ὁ Ἀμβρόσιος ἀπορῶν ἐπὶ τῇ κατεσπευσμένῃ ἐπανόδῳ των καὶ ἔτι μᾶλλον ὅτι ἐξετέθησαν εἰς τὸν κίνδυνον νὰ διέλθωσι διὰ μέσου τοῦ ἐχθρικοῦ στίφους, ὅπως ἔλθωσι πρὸς τὸν κύριόν των, ἐν ᾧ ἠδύναντο ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ νὰ μείνωσι πλησίον τοῦ δὸν Ἀγγέλου.

— Διατὶ ἐπανήλθομεν; ἀπήντησεν ὁ Δαούδ. Διότι χωρὶς νὰ ὁποπτευθῶμέν τι περὶ τῶν ἐνταῦθα συμβαινόντων, τὰ ὁποῖα πρὸ μιᾶς μόλις ὥρας μᾶς διηγήθη εἰς Βάρρος, ὁ Τζεμέλ-Ἐδδὶν καὶ ἐγὼ εἴχομεν θλιβερὸν προαίσθημα.

— Παράδοξον τοῦτο! εἶπεν ὁ νεανίας μετὰ δυσπιστίας.

— Ναί, ἠσθάνθην ὡσεὶ μεγάλην θλῖψιν . . . ἐφοβήθην. Καὶ εἶπον πρὸς τὸν Τζεμέλ-Ἐδδίν. "Ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς Γονδοκόρον· ὁ κύριός μας κινδυνεύει!" Καὶ ἀμέσως ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ Βελένιαν . . .

— Καὶ σᾶς ἄφησαν νὰ διέλθητα ἐλευθέρους;

— Ὁ Μέδης ἤθελε νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ κυρίου μας, ἀλλὰ σὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους σου δὲν ἐννοεῖ νὰ πειράξῃ. Οἱ ἀπαδοί του ὅμως θέλουσι νὰ λεηλατήσωσι τὰ πλοῖα καὶ νὰ σὲ φονεύσωσιν.

Ὁ Ἀμβρόσιος ἔθεσε τὴν χεῖρά του ἐν τῷ ἐνώπιον αὐτοῦ κειμένῳ ἀνοικτῷ κιβωτίῳ καὶ ἤγειρεν αὐτὴν πλήρη πυρίτιδος.

— Ἰδέ! εἶπε πρὸς τὸν Δαούδ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ προφυλάξωμεν τὰ πλοῖα μέχρις ἐσχάτων, ἀνατινάσσω τὰ πάντα εἰς τὸν ἀέρα . . . ἐχθροὺς καὶ φίλους! . . . Ὅλους! . . . Εἰπὲ τοῦτο εἰς τοὺς συντρόφους σου. Ἀφ' οὗ ὁ θεῖός μου εἶναι ἀπὼν ἢ νεκρός, ἐγὼ εἶμαι ἐνταῦθα ὁ ἀρχηγὸς καὶ ἐννοῶ νὰ μὲ ὑπακούσωσιν.

— Θὰ σὲ ὑπακούσωμεν, κύριε, εἶπον ὁ Δαοὺδ καὶ ὁ Τζεμέλ-Ἐδδὶν ἐπηρεασθέντες ὑπὸ τοῦ ἐπιβλητικοῦ ὄφους τοῦ παιδός, ὅστις αἴφνης ἐγένετο ἀνήρ.

— Ἐπὶ τῆς ὄχθης ἔμεινεν ἀκόμη σῖτος, οἶνος, δέρματα, ἐλεφαντοκόκκαλα καὶ δέματα δελίνων πραγμάτων, προσέθηκεν ὁ Δαοὺδ· Θ' ἀφήσῃς, κύριε, τὴν λείαν ταύτην εἰς αὐτοὺς τοὺς ληστάς;

(Ἕπεται τὸ τέλος.)

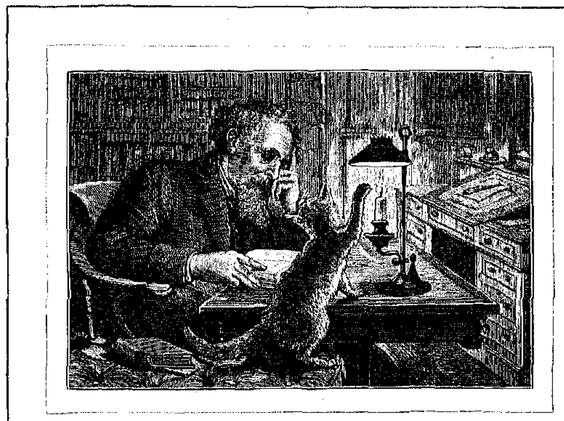

Ο DICKENS ΚΑΙ Η ΓΑΛΗ ΤΟΥ.

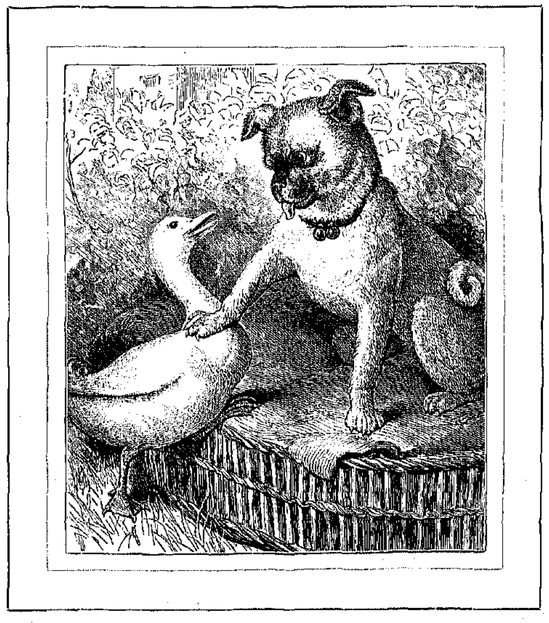

ΚΥΩΝ ΚΑΙ ΧΗΝ.

Ο ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Διαπρεπὴς Ἰταλὸς φυσιοδίφης, ὁ κ. Λαυρέντιος Καμεράνος, ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Τουρίνου περίεργον καὶ πρωτότυπον μελέτην περὶ τῶν διαφόρων χρωματισμῶν τῶν ζώων. Καὶ ἐν πρώτοις ὁ κ. Καμεράνος κατατάσσει τὰ χρώματα κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν συχνότητα αὐτῶν· α΄.) τὸ καστανόχρουν· β΄.) τὸ μέλαν· γ΄.) τὸ κίτρινον, τὸ φαιόχρουν καὶ τὸ λευκόν· δ΄.) τὸ ἐρυθρόν· ε΄.) τὸ πράσινον· στ΄.) τὸ κυανοῦν καὶ ζ΄.) τὸ ἰῶδες. Ὁ ἰώδης χρωματισμὸς εἶναι ὁ πάντων σπανιώτερος. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι ὁ Ἰταλὸς φυσιοδίφης κατατάσσει ἐν τοῖς χρωματισμοῖς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν καὶ τὸ μίγμα αὐτῶν, τὸ φαιόχρουν, ἐν ᾧ οἱ χρωματισμοὶ οὗτοι δὲν εὑρίσκονται ἐξ ἴσου διεσπαρμένοι εἰς τὸ γένος τῶν ζώων. Τὸ μέλαν, τὸ καστανόχρουν καὶ τὸ φαιόχρουν εὑρίσκονται σχετικότερον παρὰ τοῖς σπονδυλωτοῖς ζώοις, τὸ ἐρυθρὸν καὶ τὸ κίτρινον παρὰ τοῖς μὴ σπονδυλωτοῖς. Τὸ πράσινον χρῶμα εὑρίσκομεν συχνότερον παρὰ τοῖς κατωτέροις ζώοις, οὐδέποτε ὅμως παρὰ τοῖς μαλακίοις. Τὸ κυανοῦν χρῶμα εἶναι σπάνιον, ἔτι σπανιώτερον τὸ ἰῶδες, ἂν καὶ τοῦτο εὑρίσκεται εἰς ὅλα τὰ γένη τῶν ζώων. Τὸ λευκὸν εὕρηται μᾶλλον εἰς τὰ ἔνυδρα ζῶα.

Ὁ χρωματισμὸς τῶν ζώων ἔχει μεγάλην ἐν γένει σχέσιν πρὸς τὸ μέρος, ἐν ᾧ διαβιοῦσιν· οὕτω τὰ παράσιτα ζῶα ἔχουσιν ἧττον ζωηρὸν καὶ ποικίλον χρωματισμὸν τῶν ἄλλων. Τὰ ἔνυδρα ζῶα ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρωματισμὸν μᾶλλον ὁμοιόμορφον καὶ ἧττον ζωηρὸν ἢ τὰ ἐγγεῖα. Τὰ θαλάσσια ζῶα ἔχουσι σπανίως χρωματισμὸν βαθύν· τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὸ ὅτι τὸ σῶμά των εἶναι πολλάκις διαφανές. Τὰ θαλάσσια ζῶα τὰ διαβιοῦντα ἐν μέσῳ ψηκῶν καὶ θαλασσῶν χόρτων ἔχουσι ζωηρότερον χρωματισμὸν ἢ τὰ διάγοντα ἐν μέσῳ πετρῶν καὶ ἄμμου. Τὰ ὑψιπετῆ πτηνὰ δὲν ἔχουσιν ἐν γένει χρωματισμὸν λίαν διαγεγραμμένον. Τὰ ἐν τοῖς δάσεσι, μεταξὺ θάμνων καὶ χόρτων διαμένοντα ζῶα ἔχουσι χρωματισμὸν ζωηρότερον καὶ ποικιλώτερον ἢ τὰ ζῶντα εἰς θέσεις πετρώδεις καὶ ἀμμώδεις. Τοῦτο ἰδίως παρατηρεῖται εἰς τὰ ζῶα τῆς Ἀραβίας καὶ τῆς Σαχάρας, ὧν τὸν χρωματισμὸν Ἄγγλος φυσιοδίφης ὠνόμασε "τὸ χρῶμα τῆς ἐρήμου".

Παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Γράντ-Ἄλλεν ὁ κ. Καμεράνος δὲν παραδέχεται ὅτι ὁ χρωματισμὸς τῶν ζώων ἔχει ἐν γένει σχέσιν πρὸς τὴν τροφὴν αὐτῶν. Τὰ σαρκοβόρα ζῶα, τὰ διαιτώμενα ὑπὸ τὰ δένδρα καὶ ἐν μέσῳ ἀνθέων ἔχουσι πολλάκις χρωματισμὸν ποικίλον καὶ ζωηρόν, ἐν ᾧ τὰ ὀπωροβόρα παρουσιάζουσι πολλάκις χρωματισμὸν ἀμυδρότερον καὶ μᾶλλον μονότονον.

Ὅσῳ πλουσιώτερον εἶναι γένος τι ζώων τόσῳ καὶ ζωηρότερος εἶναι ὁ χρωματισμός του. Τὰ μικροσκοπικὰ πτηνά, τὰ κολιβρὶ καλούμενα, εἶναι ἀπόδειξις τρανὴ τοῦ νόμου τούτου. Ἡ ζωηρότης τοῦ χρωματισμοῦ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ζωηρότητα τοῦ φωτός, εἰς ἣν τὰ ζῶα εἰσὶν ἐκτεθειμένα· ἔχει μᾶλλον σχέσιν πρὸς τὴν γενικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν καὶ ἐλαττοῦται εἴτε ἕνεκεν ἀνεπαρκοῦς τροφῆς εἴτε ἕνεκεν ἀσθενείας. Ὁ κ. Καμεράνος ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ φωτὸς συμφωνεῖ πληρέστατα πρὸς τὸν πρακάτοχον αὐτοῦ Wallace. Κλίμα ξηρὸν καθιστᾷ τὸν χρωματισμὸν βαθύτερον, ἐν ᾧ κλίμα ὑγρὸν καθιστᾷ αὐτὸν ζωηρότερον. Κατὰ τὸν Ἰταλὸν φυσιοδίφην, ὅσῳ ὑφηλότερον ζῶσι τὰ ζῶα τόσον ζωηρότερος εἶναι καὶ ὁ χρωματισμός. Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος φαίνεται ὀλίγον τολμηρός, καθότι τὰ ὀρεσίβια ζῶα ἔχουσιν ἐν γένει βαθύτερον χρωματισμὸν τῶν ἐν ταῖς πεδιάσι διαιτωμένων. Ἑκάστη χώρα ἔχει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον χρωματισμὸν τῶν ζώων προεξάρχοντα. Ἐν ταῖς ἀρκτικαῖς χώραις συχνότερον εὕρηται τὸ λευκόν, τὸ φαιόχρουν, τὸ μέλαν καὶ τὸ κίτρινον· ἐν Αἰθιοπίᾳ τὸ κίτρινον καὶ τὸ καστανόχρουν· ἐν τοῖς τροπικοῖς προεξάρχει τὸ πράσινον καὶ τὸ ἐρυθρόν· ἐν ταῖς Ἰνδίαις τὸ κίτρινον· ἐν Αὐστραλίᾳ τὰ βαθύτερα χρώματα καὶ ἰδίως τὸ μέλαν. Ἐν γένει δὲ τὰ μεγαλείτερα ζῶα ἀπαντᾶχοῦ τῆς οἰκουμένης ἔχουσι χρωματισμὸν μᾶλλον μονότονον ἢ τὰ μικρότερα τοῦ αὐτοῦ γένους.

Παρ' ὅλοις τοῖς ζώοις τὰ μᾶλλον φανερὰ μέρη εἶναι καὶ ζωηρότερον κεχρωματισμένα τῶν κεκαλυμμένων. Παρατηρητέον ἐνταῦθα ὅτι παρὰ τοῖς ἐντόμοις τὰ ζωηρότερα χρώματα εὕρηνται εἰς τὰ προεξάρχοντα μέρη τοῦ σώματος, ὡς εἰς τὴν κοιλίαν· εἰς τὰς χρυσαλλίδας δὲ εἰς τὰ ἄκρα τῶν πτερύγων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἔδωκεν εἴς τινας τῶν φυσιοδιφῶν τὸ ἐνδόσιμον, ὅτι ἡ φύσις ἔδωκε τοιοῦτον χρωματισμόν, ὅπως προστατεύῃ τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς ἐπιβέσεως ἄλλων ζώων, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τοῦ ἀμυδροτέρου χρωματισμοῦ δὲν προσβάλλουσι τὰ ζωτικὰ μέρη τῶν θυμάτων των.

ΤΟ ΥΔΩΡ ΥΠΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ.

Πολλάκις ἤδη καὶ πρὸ ἐτῶν ἐδημοσιεύθησαν ἐν τοῖς ἐπιστημονικοῖς Περιοδικοῖς ἄρθρα καὶ διατριβαὶ περὶ τῶν θερακευτικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ὕδατος. Ἐσχάτως μάλιστα καὶ ἐν τῷ ἡμετέρῳ "Γαληνῷ" ἐδημοσιεύθη σπουδαία διατριβὴ περὶ ἀντιφλογιστικῶν καὶ ἀντιπυρετικῶν φαρμάκων, ἐν ᾗ γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς ἀντιπυρετικῆς ἰδιότητος τοῦ ὕδατος. Χαίρομεν ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα ἤρξατο λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἐν τῷ ἡμετέρῳ κλίματι, ἐν ᾧ ἐπιπολάζουσι πυρετοί, δύναται τὸ ὕδωρ νὰ καταστῇ πολλῆς εὐεργεσίας εἰς τοὺς νοσοῦντας ἀσθένους. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν ὀλίγοι μέχρι τοῦδε ἀνησυχολήθησαν μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, νομίζομεν ὅτι δίκαιον εἶναι νὰ γείνῃ μνεία ὁμογενοῦς ἰατροῦ, ὅστις εἰδικῶς τὴν θεραπευτικὴν ἰδιότητα τοῦ ὕδατος ἐμελέτησε καὶ περὶ αὐτῆς κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἔγραψεν. Ὁ ἰατρὸς οὗτος εἶναι ὁ ἐν Ἀμισῷ κ. Κωνσταντῖνος Λαναρᾶς, ἐπιστήμων δόκιμος, ὅστις οὐ παύεται εὐεργετῶν τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Ὁ κ. Λαναρᾶς ἤδη κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1860 ἔγραψεν ἐν τῷ "Γαληνῷ" διατριβὴν περὶ θεραπευτικῆς ἰδιότητος τοῦ ὕδατος κατὰ τῶν πυρετῶν. Κατόπιν ἔγραψε καὶ ἄλλας ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μελέτας, δι' ὧν ἀπεδείκνυε τὸ ὕδωρ πανάκειαν τῶν ὀξέων νοσημάτων. Ἐσχάτως δὲ ὁ κ. Λαναρᾶς ἐπεδόθη εἰς τὴν συγγραφὴν "Εἰδικῆς Παθολογίας καὶ Θεραπευτικῆς ὑπὸ ὑδροθεραπευτικὴν ἔποψιν", ἧς τὸ α'. μέρος ἦχθη εἰς πέρας. Ἐν τῷ α'. τούτῳ μέρει, πραγματευομένῳ περὶ τῶν θεραπευτικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ὕδατος ἐπὶ τοῦ νοσοῦντος ὀργανισμοῦ, ὁ συγγραφεὺς ἀποδεικνύει τὴν ὠφέλειαν τοῦ ὕδατος καθ' ἁπάντων τῶν ὀξέων νοσημάτων καὶ δὴ καὶ αὐτῆς τῆς χολέρας. Τῷ ἐμβριθεῖ ἐπιστήμονι εὐχόμεθα δικαίαν ἐκτίμησιν τῶν καταβληθέντων κόπων πρὸς ἱκανοποίησιν αὐτοῦ.

Ἡ ἐμπορικὴ κρίσις ἐν Ἀγγλίᾳ. Λίαν ἐνδιαφέρουσα ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις εἶναι ἡ ἔκθεσις τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς συστάσης πρό τινος ἐν Λονδίνῳ πρὸς ἐξέτασιν τῶν αἰτίων τῆς ἐμπορικῆς κρίσεως. Κατὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, τὴν λίαν ἐκτεταμένην καὶ ἐπιμελέστατα συντεταγμένην, ἡ ἐμπορικὴ κίνησις ἐν Ἀγγλίᾳ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οὐ μόνον ἐλάττωσιν δὲν ὑπέστη, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας καὶ μεγαλειτέραν ἔλαβεν ἀνάπτυξιν, ἀσυγκρίτῳ λόγῳ ἀνωτέραν τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ κρίσις προῆλθεν ἐκ τῆς ἐλαττώσεως τῶν τιμῶν ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς παραγωγῆς, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ἐκ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν ἄλλων χωρῶν. Ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει πρὸς τούτοις ὅτι ἡ θέσις τῶν ἐργατικῶν τάξεων ἀπὸ εἴκοσιν ἤδη ἐτῶν ἐπαισθητῶς ἐβελτιώθη καὶ εἰς τοῦτο συνετέλεσαν μεγάλως οἱ ἐν ταῖς πόλεσι συσταθέντες ἐργατικοὶ σύλλογοι. Πρὸς καταπολέμησιν τοῦ συναγωνισμοῦ προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναδιοργανισμὸν τοῦ προξενικοῦ κλάδου, ὅστις νὰ διαφωτίζῃ τὰ ἀγγλικὰ καταστήματα περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ἀπαιτήσεων τῶν κατοίκων τῆς χώρας, ἐν ᾗ διατελοῦσιν οἱ πρόξενοι. Ἐκ τῶν προξενικῶν ἐκθέσεων ὁδηγούμενοι οἱ Ἄγγλοι καταστηματάρχαι καὶ ἔμποροι εὐκόλως θὰ ἠδύναντο νὰ καταπολεμήσωσι τὸν ἐξωτερικὸν συναγωνισμόν, ὅστις ἰδίως εἶναι ἐπίφοβος ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας.

Περσικοὶ σιδηρόδρομοι. Ὁ μέγας οἶκος Βανδερβίλτ ἐν Ἀμερικῇ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σάχου τῆς Περσίας τὴν παραχώρησιν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἀπὸ τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου διὰ Τεχεράνης καὶ Βαγδάτης. Ἐπὶ τῆς μεγάλης ταύτης γραμμῆς θὰ κατασκευασθῶσιν ἕνδεκα σήραγγες. Ἤδη μετέβησαν εἰς Περσίαν πέντε ἀνώτεροι μηχανικοί, ὅπως κάμωσι τὰς προκαταρκτικὰς μελέτας διὰ τὴν σπουδαίαν ταύτην γραμμήν.

Τὰ τροχήλατα ἐν τῇ ταχυδρομικῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἐν Αὐστρίᾳ φαίνεται προσεγγίζουσα ἡ στιγμή, καθ' ἣν τὰ τροχήλατα θέλουσι χρησιμεύσει καὶ εἰς τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ ἐμπορίου ἐν Βιέννῃ ἤδη ἐντολὴν εἰς τὴν γενικὴν διεύθυνσιν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ πόσον τὰ τροχήλατα δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσιν, ἡ δὲ γενικὴ Διεύθυνσις ἀπεκρίθη ὅτι τὰ τροχήλατα ἰδίως χρήσιμα θ' ἀποδειχθῶσιν εἰς τὴν περισυλλογὴν τῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ διαφόρων γραμματοκιβωτίων καὶ εἰς τὴν φορὰν ἐπιστολῶν ἀπὸ ἑνὸς ταχυδρομικοῦ γραφείου εἰς τὸ ἕτερον. Πρὶν ὅμως τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἡ νέα αὕτη ὑπηρεσία, θέλουσι δοκιμασθῆ ἐν Βιέννῃ. Οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἂν αἱ δοκιμαὶ ἀποδῶσι πρακτικά, τὰ τροχήλατα θέλουσι χρησιμοποιηθῇ ἐν τῇ ταχυδρομικῇ ὑπηρεσίᾳ ὅλων τῶν μεγαλοπόλεων τῆς Εὐρώπης, ἔνθα αὕτη κατέστη τοσοῦτον ὀχλοκος.

Ἐφημερίδες ἐν Ἀμερικῇ. Ἐν ὅλῃ χώρᾳ τοῦ κόσμου ὑπάρχουσι περισσότεραι μερίδες ἢ ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνέβαινε εἰς — 14 χιλιάδας. Ἀπὸ 26 ἐτῶν ἀφ' οὗ μὲ αὐτῶν σχεδὸν ἐτριπλασιάσθη, διότι τὸ 1860 ἀξιολόγοντο μόνον 5 χιλιάδες. Ἐκ τῶν πόλεων ἡ Νέα Γόρκη ἔχει οὐ μόνον περισσοτέρας, ἀλλὰ καὶ τὰς πωλουμένας περισσότερα ἀντίτυπα· Οὕτως ὁ "Κῆρυξ" πωλεῖται εἰς 190 χιλ. ἀντιτύπων καθ' ἑκάστην, ὁ "Κόσμος" εἰς 150 χιλ. "Ἡ ἐφημερὶς Πρωΐας" καὶ ὁ "Ἥλιος" εἰς 100 χιλ. "Ἡ ἡμερήσια Νέα" εἰς 160 χιλ. Οἱ Κοσμοπολῖται 150 χιλ. κτλ. Καὶ μικραὶ πόλεις 20 χιλιάδας κατοίκων ἔχουσι δύο ἢ τρεῖς πρωϊνὰς καὶ τρεῖς ἑσπερινὰς ἐφημερίδας. Εἶναι φανερὸν ὅτι οἱ Ἀμερικανοί!

Πρό τινων ἡμερῶν ἡ βασίλισσα Ἐμμα τῆς Ὁλλανδίας εἰδοποίησε διὰ τοῦ σκ... ὅτι ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως θυγατρός της, πριγκηπίσσης Γουλελμίνας γεννηθείσης εἰς τὸ ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῆς θέλει δεχθῇ ἐν τοῖς βασιλικοῖς ἀνακτόροις τὰ παιδία, ἄρρενα καὶ θήλεα, τὰ γεννηθέντα αὐτὴν ἡμέραν μὲ τὴν βασιλόπαιδα Ἐμμαν. Ἐννοεῖται ὅτι πάντα τὰ παιδία ἔσπευσαν εἰς τὴν βασιλικὴν πρόσκλησιν καὶ ἔλαβον ἐκ τῆς ἀνάσσης διάφορα ὦρα καὶ γλυκίσματα. Ἡ βασίλισσα παρετήρησεν ὅμως ὅτι δὲν ἀτενίζει καθ' ὅλα οἱ ὦρα τῆς προσκλήσεως, διότι ἀρκετοὶ τῶν πολυπληθῶν παιδίων δὲν ἦσαν μόνον ἑξαετῆ ἀλλὰ καὶ μεγαλειτέρας ἡλικίας καὶ δεσποινίδες. Ἡ βασίλισσα ἐγέλασεν καὶ καταχρήσει ταύτῃ καὶ οὐ μόνον οὐδὲν ἀπέβαλεν ἀλλὰ πάντας ὁμοίως ἐπεριποιήθη καὶ ἐφιλοφρόνησεν.

Ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ ἐν εὐθύμῳ συναναστροφῇ, διατελῶν ἐν διαθέσει εὐχαρίστῳ διηγήθη ἐπεισόδιον τοῦ βίου του. Ὅτε ἀπεσταλμένος τῆς Πρωσσίας ἐν τῇ ἀκμαζούσῃ Φραγκοφούρτῃ κατέλυσεν εἰς τὴν οἰκίαν τρίδου τινὸς τῆς πόλεως ἐκείνης. Ἀρνηθεὶς τοῦ εὐπατρίδου νὰ θέσῃ ἐν τῷ κοιτῶνι τοῦ Βίσμαρκ κώδωνα, οὗτος ἔχων ἡμέραν τινὰ ἀνάγκην νὰ καλέσῃ τὸν ὑπηρέτην του καὶ μὴ ἔχων πρόχειρον κώδωνα ὤπλισε πιστόλιον καὶ ἔρριψε βολὴν κατὰ τῆς ὀροφῆς. Ὁ οἰκοδεσπότης ἀκούσας τὴν ἔκπυρσοκρότησιν ἔσπευσεν ἐπὶ τὸ ἐν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ μέλλοντος ἀρχηγοῦ τῆς Γερμανίας, ὅστις μετὰ τῆς μεγαλειτέρας ψυχραιμίας τῷ ἀπήντησεν· "Ἐν ὅσῳ δὲν θὰ ἔχω κώδωνα εἰς τὸν κοιτῶνί μου κώδωνα, οὕτως ἐκάστοτε θὰ πυροβολῶ τὸν ὑπηρέτην μου." Ἐννοεῖται ὅτι ὁ